



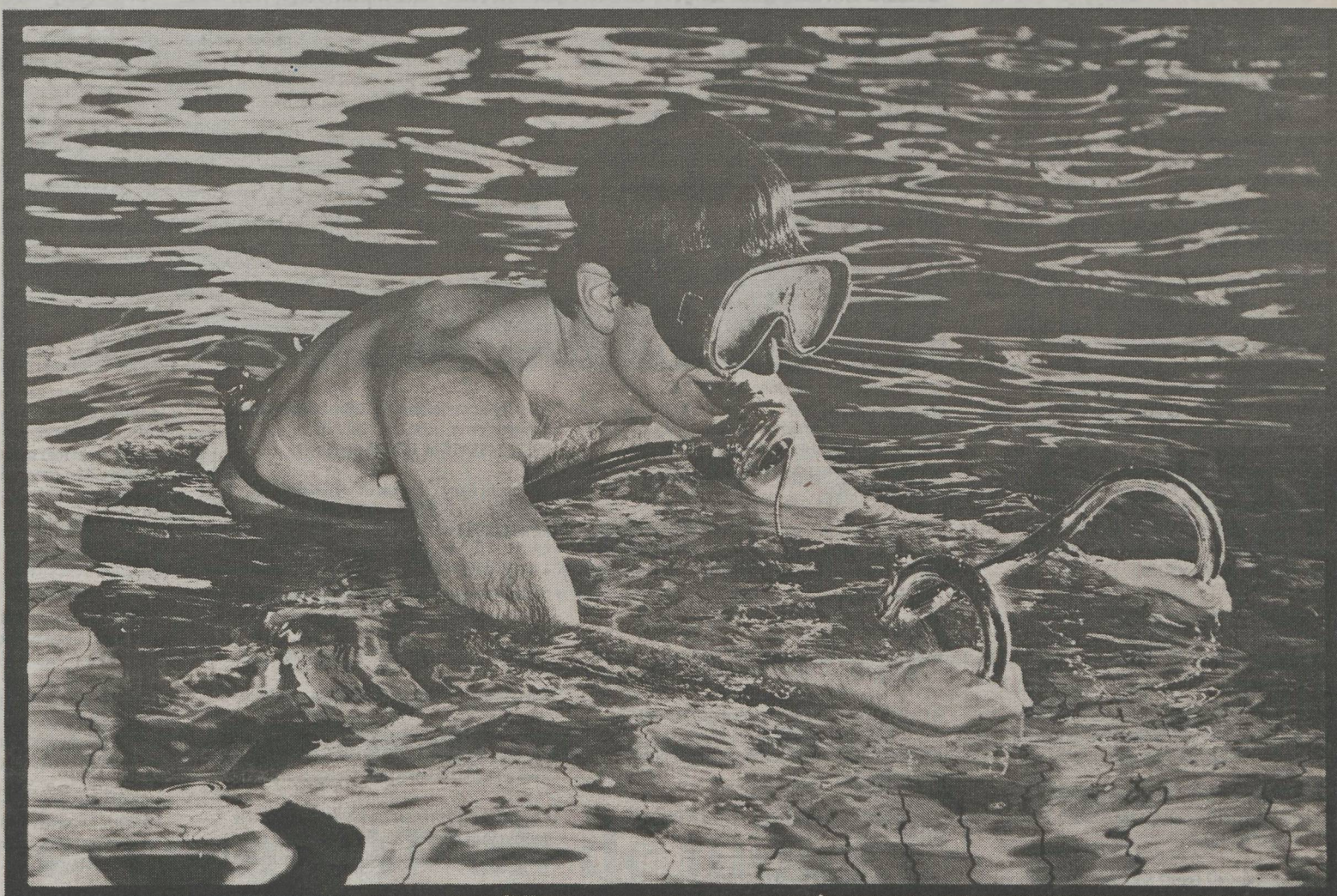
bservant 28

Jaargang 13, 1 april 1993

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg • adres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • tel. 043-883174

Inhoud

Het verhaal over de vroegtijdige dood van de samenwerking tussen de Rijksuniversiteit Limburg en het hoger beroepsonderwijs wordt deze week afgerond (pagina 8-9). Verder het trieste relaas van de 'Kunstcommissie RL' die voor 460.000 gulden sculpturen, schilderijen en etsen aan mocht schaffen voor 'Faculteiten 2'. Ze heeft haar karwei niet afgemaakt. Simpelweg omdat geen van de leden van deze toch zware commissie de kar kon of wilde trekken. De bollen en halve kegels van de Spaanse kunstenaar Susana Solano liggen daarom nog steeds niet op het dak van het trefcentrum en ook het geld is nog lang niet op (pagina 7). Op de achterpagina komen de oude bewoners van de Tongersestraat aan het woord. Er is veel veranderd sinds de Jezuïeten vertrokken en het jonge volk van de universiteit de straat onveilig maakt.



Ficties' en 'papieren verklaringen'

Wetenschapsbeleid Ritzen onder vuur

Er is een golf van kritiek op gang gekomen op de nieuwe plannen van minister Ritzen met het wetenschapsbeleid. Vooral het idee om universitair onderzoek via de geldkraan meer op maatschappelijke vragen te richten, moet het ontgelden. Zowel de universiteiten zelf en onderzoeksfinancier NWO als de Adviesraad AWT komen ertegen in het geweer. Men vindt dat Ritzen uitgaat van 'ficties' en vreest overlegcircuits die slechts leiden tot papieren intentieverklaringen.

zoek uitteef en toch denkt het universitaire onderzoek beter te kunnen inzetten voor maatschappelijke vraagstukken. Bovendien ziet NWO weinig in een adviesrol bij het schuiven met universitair onderzoek: die rol geeft geen heldere invloed, maar botst wel met de hoofdtaak van zelfstandig onderzoeksfinancier. De universiteiten sloten zich deze week bij de kritiek van NWO aan. Ze zijn ongelukkig met de nadruk die Ritzen legt op het 'nut' van hun onderzoek, want de essentie van fundamenteel onderzoek is dat dat nut niet vooraf vaststaat. Ook zijn ze verbaasd dat Ritzen als coördinerend minister zijn sturingsambities niet meer richt op het op toepassing gerichte onderzoek waaraan de vakdepartementen 2 miljard gulden per jaar besteden. Bovendien wijzen ze op de "kloof tussen beleid en financiering". De uitgaven voor apparatuur en gebouwen bereiken dit jaar zelfs een "absoluut dieptepunt". Ook de Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid (AWT), de afgelopen jaren bepaald geen vaste supporter van de universiteiten, zegt in een door Ritzen gevraagd advies veel van de kritiek te onderschrijven. Volgens de raad miskent de minister de eigen taak van de universiteiten. Hij mag wel bijsturend optreden, maar moet hun budget niet gebruiken voor allerlei specifieke wensen. De raad vreest verder dat het plan om onderzoeksgeld binnen de universiteiten te verschuiven slechts tot schijnexercities zal leiden. Want stel dat de universiteiten inderdaad elk jaar toezeggen voor 50 miljoen gulden aan onderzoek te richten op nieuwe thema's, hoe controleert Ritzen dan dat dit echt gebeurt - en hoe gaat hij

na dat de plannen van dit jaar niet ten koste gaan van die van het jaar ervoor? Volgens de AWT werken de universiteiten ook niet in een maatschappelijk vacuüm. De minister kan ze wel met verkenningen stimuleren tot bezinning, maar dan nog zijn ze in eerste instantie zelf aan zet. De AWT boog zich ook over een alternatief voor de plannen van Ritzen. Wil hij nieuwe ontwikkelingen stimuleren, dan mag de minister dat niet afdwingen via het gewone universitaire onderzoeksbudget: dat dient al voor structurele taken. Nee, voor nieuwe ontwikkelingen moet extra geld naar programma's van de landelijke organisatie NWO: die kan dan de universiteiten verleiden tot goede nieuwe projecten. Die rolverdeling is vertrouwd - en hij werkt, vindt de AWT. Alleen voor structurele veranderingen mag Ritzen de universiteiten lastig vallen, vindt de raad. Over de manier waarop hij dat moet doen verkondigt de AWT al langer heel eigen ideeën die neerkomen op het goeddeels terugdraaien van de in de nieuwe wet (WHW) vastgelegde autonomie. Via goedkeuring van strategische plannen zou de minister zeggenschap krijgen in leerstoelenplannen en beslissingen over grote investeringen, onderzoekscholen, nieuwe faculteiten en nieuwe studierichtingen. Dit alternatief zal de Kamer niet snel omarmen. Maar ook met de plannen van Ritzen kan de Kamer na deze golf van kritiek niet makkelijk akkoord gaan. Op donderdag 1 april zullen de fracties hun commentaar geven.

HOP/Frank Steenkamp

Na onderwater-hockey en aquajoggen bestaat nu ook het aquabiken. Een kleine sport voor mensen met een groot uithoudingsvermogen. Zie pagina 6. (foto Nelis Tutkey)

Wie de OV-kaart vindt, verknippebaar

Dilemma: een studente verliest haar OV-kaart op een PTT-kantoor. Als zij daar vijf kwartier later terugkeert, heeft de manager van het kantoor de kaart reeds verknipt. De BV die de kaart verstrekt had hem dat bevolen. Moet de studente 60 gulden betalen voor een nieuwe kaart? Het geval is te vinden in het jaarverslag van de Nationale ombudsman, die in 1992 uitspraak deed in de klacht die de vader van de studente daar indiende. De BV vond namelijk van wel. Rondslingerende, verloren OV-kaarten nodigen immers uit tot misbruik, aldus de BV. Onzin, meende de vader. Waarom had de BV de manager niet even laten wachten, toen hij de BV telefonisch om instructies vroeg? Het zat er toch dik in dat zijn dochter elk moment zou verschijnen? De Ombudsman gaf de BV echter gelijk. "Uit het oogpunt van fraudepreventie" was de instructie 'Verknippen en Opsturen' volgens de Ombudsman aanvaardbaar. De BV kon er geen rekening mee houden dat sprake was van bijzondere omstandigheden. Dat de overijverige PTT-manager direct een schaar had gepakt, daarover mocht de Ombudsman geen uitspraak doen.

HOP/Pieter Evelein

Maastricht scoort laag als ideale studiestad

Mestreech? Een 'gezellige' stad, luidt het oordeel van de Maastrichtse student. Daarmee verwijzend naar de talloze gezelligheidsverenigingen en disputen. Maar de ideale studiestad van Nederland is Maastricht zeker niet, blijkt uit een enquête van de nieuwste Keuzegids Hoger Onderwijs. In de rangorde van beste universiteitssteden staat zij op de achtste plaats.



Maastricht hoog (7,2) ten opzichte van de andere universiteitssteden. Alleen in Delft zijn de studenten nog beter tevreden over het aanbod van gezelligheidsverenigingen. Ook de faciliteiten van sporthal Randwyck vallen goed in de smaak (8,6), al kan het natuurlijk altijd nog beter. In Eindhoven, Enschede en Groningen zijn de studenten namelijk nog enthousiaster

over de sportvoorziening die modern, uitgebreid en tot laat in de avond open is. Het Maastrichtse uitgaansleven komt er minder goed vanaf. Ondanks de terrasjes op het Vrijthof, de talloze cafés, de bioscopen en het carnaval staat Maastricht met een 7,5 op een zevende plaats op de uitgaansranglijst. Steden als Amsterdam, Utrecht, Groningen en Nijmegen scoren

Het uitgaansleven in Maastricht kan niet tippen aan dat van Enschede. (foto Nelis Tutkey)

hoger. Maar dat lag misschien in de lijn der verwachtingen. Opvallend is echter dat het Twentse Enschede de lijst aanvoert. Blijkbaar bruist die stad meer dan menig-een vermoedt.

Nergens worden de kantines en mensa zo laag gewaardeerd als in Limburg. Waar de studenten in Enschede, Rotterdam en Groningen hun lokale eetgelegenheden ronduit goed noemen, geeft de RL-student niet meer dan een 6,5. Is hij verwend door de vele eethuisjes of is het werkelijk zo slecht gesteld met het eten dat de koks in bijvoorbeeld de Tongersestraat dagelijks voorschotelen? Uitsluitel geeft de Keuzegids daarover niet. Ook wat betreft het kameraanbod springt Maastricht er niet echt gunstig uit. Een redelijk grote kamer in of nabij het centrum tegen een betaalbare prijs ligt niet voor het oprapen. In zes andere steden, waaronder Enschede, Eindhoven en Tilburg, is de situatie op de kamermarkt heel wat beter. Al is zij, getuige de hoogste score van 6,6 voor Enschede, nergens goed te noemen.

Winnaar van het eindklassement is de stad die toch bekend staat als het balkon van Europa zeker niet. Die plaats is weggelegd voor het in internationaal opzicht veel minder bekende Enschede. Maastricht moet het doen met een bescheiden achtste plaats en laat alleen nog Delft, Amsterdam en het laatst geplaatste Utrecht achter zich. Die zijn volgens hun eigen studenten een nog minder ideale studiestad.

Riki Janssen

'Afrekenen op Afspraak' moet kwaliteit van zelfstandige vakgroepen stimuleren

Economen toveren AAP uit de mouw

De economische faculteit werkt aan een systeem om haar middelen (geld en personeel) over de vakgroepen en instituten te verdelen volgens het 'Afrekenen-op-Afspraak-principe'. Ieder onderdeel krijgt een eigen budget te beheren, maar bij de jaarlijkse verdeling van de middelen kan de groep die goede resultaten behaalt in onderzoek en onderwijs en zijn beheers- en bestuurskosten goed in orde heeft, beloond worden met een groter aandeel ten koste van de groep die het minder goed doet. Op die manier wil de faculteit de zelfstandigheid van de vakgroepen vergroten en het kwaliteitsdenken bevorderen.

middelen aan de universiteiten en de normen die de universiteit hanteert bij de verdeling van die middelen over de faculteiten. Toch zijn er belangrijke verschillen, verklaart faculteitsdirecteur R. Verspeek: „Wij willen geen verdeling volgens de regel 'extern=intern' omdat die voor een te groot deel is gebaseerd op studentenaantallen. Wij willen meer gewicht toekennen aan de kwaliteit en minder aan de kwantiteit.”

Geen citaties

Bij het meten van de bijdrage die een vakgroep levert aan het onderwijs, zal niet alleen gelet worden op de hoeveelheid onderwijsstaken die door de leden van de vakgroep worden vervuld, maar ook op de waardering van studenten voor de kwaliteit van het blok. Wat de onderzoeksprestaties betreft wordt gedacht aan het tellen van promoties en publicaties, maar niet van citaties. Om niet met een al te simplistisch systeem te komen zitten denkt de commissie aan het instellen van 'peer reviews' door collega's van buiten de universiteit, die eens in de vier jaar een oordeel geven over de vakgebieden. Dergelijke commissies kunnen tevens suggesties doen voor verbetering van het AAP-model. Het zoeken naar kwaliteitsmaatstaven voor bestuur en beheer heeft voor de meeste hoofdbreken gezorgd. Dat blijkt alleen al uit het feit dat in het AAP-rapport wordt opgemerkt dat daarover nadere voorstellen te verwachten zijn. Inmiddels zijn die er ook, maar zij maken vooral duidelijk dat die kwaliteit moeilijk is te meten. Het aanvullende rapport spreekt van verslagen van functionerings- en beoordelingsgesprekken, exit-interviews met vertrekkende personeelsleden, cijfers

over personeelsverloop en ziekteverzuim en de mogelijkheid om via interviews de arbeidssatisfactie te meten. Toch moeten naast onderwijs en onderzoek ook bestuurs- en beheerstaken worden meegeteld, vindt Verspeek: „Anders kan het voorkomen dat er straks een groep is die de ene publicatie na de andere scoort, maar dan blijkt ineens dat het ten koste van de werksfeer is gegaan, zodat iedereen overspannen wegl loopt.” Verspeek zegt zich bewust te zijn van het risico dat de verzelfstandiging van de vakgroepen een nieuwe bureaucratisering met zich meebrengt: „We moeten het systeem niet te simpel, maar ook niet te gecompliceerd maken. Voorop staat dat het rendement moet worden verbeterd en dat we moeten voorkomen dat bij iedere beslissing mensen gaan uitrekenen hoeveel punten het oplevert of kost om iets wel of niet te doen. We hebben er ook heel bewust voor gekozen te decentraliseren naar het niveau van de vakgroepen. Die zijn bij ons erg groot en bevatten genoeg secties om via intern beleid verschuivingen op te kunnen vangen.”

'Niet op de millimeter'

Ook decaan prof. J. Muysken wil geen stelsel dat leidt tot een 'bureaucratisch millimeterbeleid': „Het gaat om de lange termijn. Ik ben zeker geen voorstander van een lik op stuk-beleid, waarin je meteen gestraft wordt, maar je moet wel weten dat je wordt geobserveerd. Er zijn regelmatige gesprekken voorzien tussen het bestuur en de vakgroepen, waarin over bepaalde ontwikkelingen wordt gesproken. Maar als een blok twee keer achter elkaar slecht wordt beoordeeld, weet je dat er een sanctie boven je hoofd hangt.

Maar het zullen altijd marginale verschuivingen zijn, het gaat meer om de psychologische druk. Als je een toegevoegd docent kwijtraakt omdat je onderwijs slecht is, kan dat een grote klap zijn voor de verantwoordelijken.”

Muysken erkent het gevaar van het AAP-stelsel dat een groep die eenmaal slecht wordt beoordeeld, in een neerwaartse spiraal terecht dreigt te komen, waaraan men zich steeds moeilijker kan onttrekken: „Als dat gebeurt zou het een slecht stelsel zijn. We hebben zulke ontwikkelingen snel in de gaten, omdat we in een kleine gemeenschap zitten, die gelukkig niet alleen via E-mail communiceert. We hebben snel genoeg in de gaten als het ergens misloopt. Er is een ander gevaar: je kunt toch niet failliet gaan, dus laat maar waaien als het eenmaal misgaat. Maar geen groep zal de kans krijgen een artikel 12-gemeente te worden. Dat is dan de verantwoordelijkheid van het bestuur.”

Jacques Herraets

KANDIDAATSTELLING
Voor de verkiezing van alle geledingen van de Universiteitsraad: van 5 t/m 7 april 1993 kunt u laten zien dat **democratisering** nog steeds leeft.

“Een auto is een luxe, maar hij is zo verrekte handig”

Eén van de redenen om de OV-kaart voor studenten te handhaven is volgens minister Ritzen de bescherming van het milieu. Een student die gewend is om veel met het openbaar vervoer te reizen, zal na z'n studie minder snel in een auto stappen, redeneert de minister. Volgens pas afgestudeerden is de praktijk echter weerbarstig. “Als ik moet kiezen tussen een zweterige treinreis en de file, kies ik ervoor om de lucht te vervuilen.”

Dat de OV-kaart studenten aanmoedigt om na de studie meer van het openbaar vervoer gebruik te gaan maken, is een mooie en niet onlogische gedachte. Ook van de studenten zelf verwachtte 47 procent in augustus 1992 dat zij dankzij de OV-kaart ook na hun studie vaker in trein, bus, tram of metro zou stappen.

Erg realistisch blijkt die gedachte echter niet te zijn. Weer geconfronteerd met de echte prijzen, is het openbaar vervoer een veel minder aantrekkelijke optie. De overgang van de ‘gratis’ OV-kaart - à raison van 72 gulden per maand - naar het normaal betaalde openbaar vervoer is voor veel afgestudeerden een hard gelag. Opeens blijkt reizen met de trein, ja zelfs met de bus, “een schrikbarende dure aangelegenheid”, zoals verschillende hun eerste ervaring na het doctoraal examen omschrijven.

“Ze schrikken zich rot in die overgangperiode”, bevestigt C. Dorenbos, manager Jongerenmarkt bij de NS. Daarom krijgen studenten die hun OV-kaart moeten inleveren tegelijk met het ontvangstbewijs een aanbieding om een Jongerenkaart of Rail Aktief Kaart aan te schaffen voor 50 in plaats van 99 gulden. Een kwart van hen gaat daarop in. Bovendien blijkt dat “veel” studenten die niet op de hoogte zijn van de aanbieding al voordat zij de kaart inleveren een kortingkaart aanschaffen. Reden voor de NS om de korting met ingang van vandaag tot 25 gulden te beperken.

Zelfs met een kortingkaart vinden afgestudeerden de trein echter nog erg duur. ‘Even’ vanuit Amsterdam op en neer naar een feest in Rotterdam blijkt nog altijd twintig gulden te kosten.

Heeft de OV-kaart helemaal geen positief effect? Toch wel, vindt Mirjam den Hartog, die in het laatste jaar van haar studie Europese Studies in Utrecht naar Maastricht verhuisde. Bij studenten die vroeger nauwelijks de trein gebruikten kan de OV-kaart de ogen openen. Ze ontdekken dat tijdens een lange treinreis buiten de spits veel nuttige dingen te doen zijn. De krant lezen, vergaderingen voorbereiden en studeren zijn de bekendste voorbeelden. Maar daarmee is het wel zo’n beetje gezegd.

‘Gratis’ reizen maakt gemakzuchtig, om niet te zeggen lui. Na je studie maakt het je volgens Helmich op ten Noort ook minder inschikkelijk. Toen hij nog bestuurs- en beleidswetenschappen studeerde in Nijmegen, vond Op ten Noort het nauwelijks een probleem als hij in een volle trein in het gangpad moest zitten. “Zodra je moet betalen, wil je echter een stoel.” Zijn zusje is een voorbeeld van iemand die haar toevlucht heeft gezocht tot een auto. De stampvolle forensentrein tussen Utrecht en Den Haag werd haar te bar. “Het was er vies, druk en zweterig. Als ze op haar werk aankwam had ze al een halve dag achter de rug. Dus koos ze ervoor om dan toch maar de lucht te vervuilen”, aldus Op ten Noort.

Reizen met het openbaar vervoer heeft nog meer nadelen als je een baan hebt, zo leert de praktijk. Den Hartog werkt in twee plaatsen. In Den Haag doet zij onderzoek, en in Geleen heeft zij een baan bij de GGD. Vanuit haar woonplaats Maastricht duurt het met de trein een uur naar Geleen, inclusief twee maal overstappen en tien minuten lopen. Als zij met een collega in de auto meertijd, kost het maar twintig minuten. Naar Den Haag (tweeënehalf uur) zijn de aansluitingen wel goed. Met de auto duurt de reis even lang. Misschien, zegt Den Hartog, koopt zij er binnenkort één.

Ondanks files en parkeerproblemen blijft de auto een geduchte concurrent van het openbaar vervoer. De vrijheid te kunnen gaan en staan waar je wilt en wanneer je

dat wilt is bijzonder aantrekkelijk. Soms wordt de keuze al gemaakt door het kantoor of het bedrijf, dat een lease-auto ter beschikking stelt, en niet een OV-kaart. In andere gevallen kiest de afgestudeerde zelf. Als hij over voldoende geld beschikt, is de keuze volgens Op ten Noort snel gemaakt. “Je maakt een afweging. Een auto is een luxe, maar onder bepaalde omstandigheden wel verrekte handig. Ik moet vanuit Nijmegen nogal eens naar Wijchen, waar ik penningmeester ben van een peuterspeelzaal. Ik zou het liefst met het openbaar vervoer gaan. Ik vind het milieu heel belangrijk. Maar naar Wijchen is dat een heel gedonder. Toen ik goedkoop een auto kon kopen, heb ik dat dus gedaan.”

Een NS-jaarkaart kost 325 gulden per maand, evenveel als een goedkope auto, maar dan wel zonder de benzine. Een OV-kaart kost 380 gulden per maand. Naast z'n auto heeft Op ten Noort ook een Rail Aktief Kaart. Buiten de spits reist dat prettiger en goedkoper, vindt hij, en het is milieuvriendelijk.

Milieubewustzijn speelt echter een ondergeschikte rol bij de keuze voor het openbaar vervoer, meent de Amsterdamse natuurkunde-student Marco de Goede. Volgens hem staan studenten en jongeren nauwelijks stil bij de vervuiling door hun auto's. Hij wijst op de lankmoedige houding van universiteiten en hogescholen, die al trots zijn als er over de vervanging van plastic bekertjes door afwasbare mokken wordt gepraat. De Goede: “Misschien dat het vak Verzorging in de basisvorming volgende generaties meer inzicht bijbrengt.”

Dat de OV-kaart jongeren na de studie uit de auto kan houden, gelooft vrijwel niemand. Het antwoord komt nota bene van de NS zelf. Marktmanager Dorenbos: “Milieu? Dat speelt pas bij kinderen onder de 18. Nee, bij de huidige generatie is het een kwestie van geld. Wie net aan het werk is, kan nog geen auto betalen. Jongeren kiezen voor de trein omdat ze geen andere keus hebben. Wie dat wel heeft, kiest wat hem het best uitkomt.” En dat is nog altijd vaak de auto.

HOP/Pieter Evelein

Kunst! Wat vindt U daarvan?

Rond 1976 toen de universiteit nog nauwelijks bestond, bezocht ik wel eens feestjes waar het leuk aan toe ging. Aan de vrolijke sfeer droeg ik bij met een eigen nummer. Onverhoeds duwde ik collega's, hoogwaardigheidsbekleders alsmede hun trouwe partners een denkbeeldige microfoon onder de neus en stelde de aan T. Schippers ontleende vraag: Kunst! Wat vindt U daarvan? Ondertussen bediende een vriend een denkbeeldige camera. Daarbij trok hij voortdurend aan een denkbeeldige electrisch snoer. Zijn gave mime-act was het succes van de avond. Vooral omdat mijn vraag zelden een zinnig antwoord opleverde. Sinds die tijd weet ik op hoeveel verschillende wijzen men kan terugdeinzen. 50 Ways to dog your questioner. Collega Greep heeft mij indertijd nog gewaarschuwd dat ik te ver ging, mijn reputatie in de waagschaal stelde. Over kunst spreekt men niet; men koopt het hooguit. Aan dit schuldeloos tijdverdrif moest ik denken toen ik een van die denkbeeldige collega's uit die tijd, met een centimeter in zijn hand, half staand op een onbetaalbare Louis Seize driezitsbank, onder zijn arm doorturend aan zijn vrouw en de Weense standhouder op de kunstbeurs in het MECC meedeelde dat de Van Goyen (vraagprijs 780) inderdaad links van de open haard kon hangen. Neen, G (2x) K, V, P. en M. jullie waren het niet. Jullie hebben mij tenslotte ook gezien. En tot mijn schande moet ik erkennen dat ook ik een galeriehouder heb verzocht de diameter van een glazeniersproduct vast te stellen. Ja, je wordt oud en je wilt wat. Van de verzekeringsmaatschappij mag ik over een eventuele aankoop geen nadere mededelingen verstrekken. Maar wij voelden ons heel gelukkig toen wij daar liepen temidden van al dat prachtige premiërepubliek.

Wij dualen af, Kunst, wat vindt U daarvan? ben nogal van die vraag geschrokken. Mijn proffpersonen deinsden terug of werden agressief. En ik zelf? Wist ik het antwoord? Nee toch. Een kleine duizend tentoonstellingen, tweehonderd toneelstukken, honderd concerten, enige strekkende meters CD's en een ontelbaar aantal literaire prachtboeken later kan ik alsnog een antwoord geven. Kunst, zoals de vlees geworden catastrofetheorie Rudolf Fuchs nog onlangs zei; dat is de kurk waarop de mens drijft. Gelieve niet na te denken over deze uitspraak, laat staan toe te passen. Nu terzake, jullie mogen mijn antwoord eindelijk weten. Doet U mij maar kamermuziek, niet voor Beethoven, bij voorkeur niet na Sjostakovitsj, en de twintigste jaren overslaan. Op deze heldere gedachte kwam ik tijdens een concert van het LSO, terwijl ik naar Bartok en daarna Hindemith luisterde. Dat diepe denken had weer dezelfde oorzaak. Op concerten zie ik onveranderlijk een aantal steunpilaren van de samenleving aan wie ik vroeger mijn vraag stelde. Hoe zit dat nu met mijn afkeer van de jaren twintig? Ooit de eerste strijkkwartetten en pianoconcerten van Bartok gehoord, of kamermuziek van de jonge Hindemith, Martinu en Prokofjev? Wat ik U zeg: gepatenteerde zenuwlijfersmuziek. The roaring twenties belasten door die werken nog steeds ons gehoor. Al deze componisten zijn op enig moment na 1935 rustiger, vaak elegische composities gaan schrijven. Tijdens Bartoks Divertimento voor strijkorkest, uit 1939 stuitte ik op een paradox. Toen de genoemde componisten, allen vervolgd en gevlucht, in soms onomkeerbaar bittere omstandigheden kwamen te verkeren, ontstonden hun best gewaardeerde, bijna neuriebare werken. De geschiedenis zelf werd schril en atonaal, terwijl de muziek terugkeerde op haar schreden en een nieuw evenwicht schiep dat pas nu bekend wordt.

Kunst? Messiaens, Kwartet voor het eind der tijden (1940, geschreven als krijgsgevangene in Silezië) Hindemiths Ludus Tonalis (1943, geschreven in ballingschap in Amerika) Sjostakovitsj tweede pianotrio (1944, geschreven in een ijzig Moskou). Dat vind ik ervan.

Hans Philipsen

WOORDENSCHÄT

R&T

CELITABÄR
HOMOSIMONUEEL
BISSCHAT
KARDINACHT
AALSMOEZENIER
KATHOLIEG
SLEUTELGAL
ROOMSMOES

(Storm in een kelk äzijn)

De toevallige vondst helpt de wereld vooruit

Zoeken naar een speld in een hooiberg, en er met de boerendochter uit komen rollen. Dat is de populaire definitie van serendipiteit. Netter is: de gave om door toevalligheden en intelligentie iets te ontdekken waar men niet naar op zoek was. In de wetenschap is intellect natuurlijk altijd welkom. Maar toeval, of nog erger geluk, daar houden empirisch-positivistisch ingestelde onderzoekers niet zo van. Vandaar dat de Groningse oogheelkundige Pek van Andel, in zijn vrije tijd autoriteit op het gebied van serendipiteit, niet door iedereen serieus genomen wordt. Vorige week donderdag was hij toch door Studium Generale uitgenodigd voor een lezing.



vervelen. Maar verveling stimuleert de creativiteit." De experimenteel chirurg heeft thuis zo'n tweeduizend voorbeelden van serendipiteit verzameld. Hij heeft ze ingedeeld in zeventien verschillende 'hoofddomeinen'. Het voert te ver die hier allemaal te noemen, maar hier volgen de meest aansprekende voorbeelden.

In het hoofddomein 'analogie' past de vondst van de Franse arts Laënnec. Hij kwam op het idee van de stethoscoop doordat hij kinderen zag spelen die met hun oor op een houten balk luisterden hoe een ander er een stuk verderop in zat te krassen. Hij zag de analogie tussen het hout en het menselijk lichaam, en een nieuw medisch instrument was geboren. Binnen het hoofddomein 'geslaagde fout' vallen de bekende 3M post-it memo's. De uitvinder was op zoek naar een sterke lijm, maar het product dat hij vond wilde maar niet drogen. Dit bleek later juist de essentiële karaktertrek van de gele briefjes. In het kader van Van Andels' hoofddomein 'schaarste' past de uitvinding van de sigaret. Een bedelaar te Sevilla verzamelde de tabak van sigarenstompjes en rolde het in een papiertje. Zo'n armetierige geschiedenis verwacht je niet als je die flitsende Marlboro-cowboy over het scherm ziet galopperen.

Dat serendipiteit ook kan leiden tot ongekend commercieel succes vertelt het verhaal van de walkman van Sony. Van Andel deelt dit voorval in onder hoofddomein 'grap'. De directeur van Sony kwam te vroeg voor een afspraak op zijn kantoor en maakte om de tijd te doden een wandelingetje door de fabriekshal. Daar zag hij een arbeider met een koptelefoon op, die een enorme cassette recorder met zich mee sjouwde. Hij vond dat dat anders moest en gaf opdracht tot het ontwerp van het bekende product dat leidde tot "electronisch autisme".

In het kader van 'serendipiteit ongehinderd door kennis van zaken', heeft Van Andel zelf een sterk staaltje laten zien. Als leek op het gebied van waterstaatkundige wetten en theorieën, vond hij zomaar de oplossing voor maar liefst twee grote problemen van Minister Maij: de dijkverhoging en de Betuwelijn. In plaats van de dijken te verhogen kun je namelijk ook de rivieren uitbaggeren. En als je dan toch bezig bent, bagger dan nog een paar metertjes dieper en maak plaats voor een tunnel onder de rivier. Van Andels idee voor deze Rijnlijn spaart milieu en kosten. Rijkswaterstaat is het idee aan het uitbreiden. Tjee, dat ze daar zelf niet opgekomen zijn, en dat uitgerekend een experimenteel chirurg ze op dit idee moest brengen.

Van Andel pleit er aan het einde van zijn lezing voor om vooral aio's meer vrijheid te geven. "Als je van te voren zegt wat ze moeten onderzoeken, komen ze natuurlijk nooit op nieuwe ideeën. Ze moeten de ruimte hebben om ook eens even te niksens." 'Laatjesonderzoek', noemt Van Andel dat. Echte serendipitisten zijn geestig, alert, intuïtief, slim, flexibel en artistiek maar niet te 'managen'. Daarom pleit hij ervoor om aio's en andere onderzoekers "de kans te geven om bloemen uit de berm te plukken in plaats van de gekweekte plantjes uit de perken." Volgens Van Andel zijn vele promovendi op hun weg van drs naar dr van hun eerste werkplan afgeweken. Dat stemt hem tevreden. "Anders krijg je situaties als op een bruiloft, waar het draaiboek belangrijker is dan het feest". Een onderzoeker zonder plan heeft meer kans om op een dag met de boerendochter uit de hooiberg te komen rollen, terwijl hij op zoek was naar een speld.

Chris van der Grinten



Iemand vertelde mij, vertederd en teverled, dat zijn zoon van twaalf hem tegenwoordig bij zijn voornaam noemt. 'Behalve als hij droomt misschien,' zei ik. 'Dan zegt hij pappa.'

Ik deed mijn horloge af. Het aanrecht was nat. Daarom legde ik het horloge op het lege bord dat daar stond. Het was een angstaanjagend gezicht,

Ik zag een wit vlekje op de blauwe badkamerwand. Wit poeder leek het wel. Ik wreef er even over met een punt van de schoen. Het was zonlicht, een kleine spiegeling. Ik schaamde mij over het gebaar van mijn voet.

Dat hij sommige dingen twee of drie keer vertelt, zegt meer over zijn tijdelijkheid dan over zijn zwakke geheugen.

Voor mij ligt het belangrijkste verschil tussen een museum voor kunst en een oudheidkundige collectie hierin, dat ik kijkend naar de resten van voorbije mensen, naar hun botten, hun sieraden en hun gereedschap, voortdurend afgeleid word door de levenden om mij heen. Ik zie hoe zij zich bewegen en luister naar de zinnestjes die zij zeggen.

'Ik word vast wel honderd jaar,' zei Tanneke. 'Want ik word heel lang en dan duur het een hele tijd voor het naar beneden is gezakt.' Wat ze met 'het' bedoelde, was niet helemaal duidelijk. Later dacht ik aan een zandloper en was ontroerd.

Kind in bibliotheek: 'Als ik zoveel boeken zie, moet ik altijd poepen.'

Oorspronkelijkheid in kunst of wetenschap is zelden het begin der dingen. De oorsprong ligt aan het eind, als resultaat van een groei. Originaliteit wordt verworven: zij varieert of nuanceert de traditie die men heeft gevolgd.

Wiel Kusters

Ritzen: centrales schuld van inbreuk op loonafspraken

De vakcentrales hebben zich volgens minister Ritzen in de onderhandelingen over het lerarenakkoord en de wachtgelden weinig solide opgesteld, door reeds gemaakte afspraken op eigen initiatief te herroepen. Zij hadden daartoe echter wel het recht.

Dit zei de minister vorige week tijdens een vergadering van de commissie onderwijs van de Tweede Kamer. De koepels van de hogescholen en universiteiten, HBO-raad en VSNU, maakten zich in februari bijzonder kwaad over het leraren-akkoord tussen de minister en de vakbonden. Dat zou op verschillende punten in strijd zijn met afspraken die zij eerder met de minister hadden gemaakt. Daarom stapten zij op uit

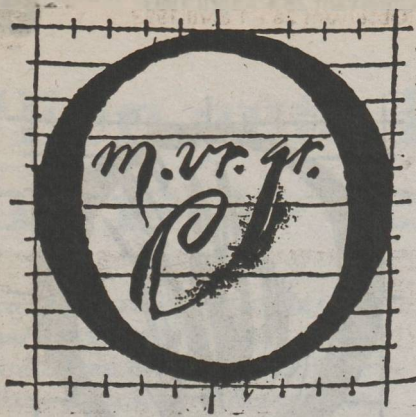
het werkgeversberaad, waarin zij met de minister overleggen over personele aanlegenheden.

In het geval van het hbo kan minister Ritzen daar begrip voor opbrengen, zei hij vorige week. Eind vorig jaar sloten bonden en hbo een nieuwe cao af. Tijdens het overleg over het leraren-akkoord enkele maanden later, dwongen de bonden de minister nieuwe beloften af, die in enkele gevallen strijdig waren met de cao. Volgens de wet hadden de centrales daar het recht toe. Ritzen noemde dat vorige week echter "een weinig solide opstelling". Hopelijk wordt een herhaling binnen afzienbare tijd onmogelijk, aldus de minister. Hij stuurt over enkele maanden een

wetsvoorstel naar de Tweede Kamer, waarin het overleg over arbeidsvoorwaarden verder wordt gedecentraliseerd en de rol van het overleg met de minister wordt beperkt.

De woedende reacties van de universiteiten zijn volgens Ritzen gebaseerd op misverstanden. Ten onrechte meenden deze instellingen dat afspraken tussen hen en de minister niet meer konden worden veranderd door de bonden. Zij hadden beter kunnen weten, voegt een woordvoerder daar aan toe. De minister zelf nam aan dat zij dat beseften.

HOP/Pieter Evelein



De Paus

In een column over Bosnië (Observant 25 maart 1993) wordt gesteld: "Eén persoon op de wereld heeft een andere visie op de verkrachtingen in Bosnië. Ja dat is hetzelfde staatshoofd dat Pinochet van Chili beschermde en oorlogsmisdadigers uit WO 2 naar Latijns-Amerika liet ontkomen. De Paus verbiedt onder het motto 'heb de vijand in uzelf lief' verkrachte nonnen in Bosnië zich te laten aborteren. De nonnen vormen waarschijnlijk met nog wat Polen en Ieren de laatste groepen waar de Paus invloed op heeft." Over de gecursiveerde uitspraak van de Paus merkt schrijver op: "Dit is de meest perverse uitspraak die ik sinds het einde van de Koude Oorlog heb gehoord." De column geeft mij aanleiding tot enkele opmerkingen.

Het lijkt dat de bezwaren van de schrijver zowel de persoon van de Paus als zijn standpunt betreffen. Over de persoon van

de Paus, nu mij beperkend tot de in het artikel aangevoerde bezwaren, het volgende. Hoe de Paus Pinochet beschermde is mij niet bekend. Dit staatshoofd heeft verder geen oorlogsmisdadigers uit WO 2 naar Latijns-Amerika laten ontkomen. Dat de uitspraken van de Paus slechts op een kleine groep invloed hebben valt te betwijfelen. Ze zijn in ieder geval door de wereldpers overgenomen. De schrijver besteedt daar ook aandacht aan.

Over de zakelijke bezwaren dit. De Paus verbiedt niemand, ook niet de Bosnische nonnen, zich te laten aborteren. Dat kan hij ook niet doen omdat noch hij, noch wie dan ook op aarde, is bevoegd, volgens de morele leer van de Kerk die de Paus vertegenwoordigt, om over het leven van een onschuldig mens te beschikken. De Paus zegt alleen dat, volgens de Schrift, zoals deze door zijn Kerk wordt verstaan, abortus nimmer geoorloofd is. Ook niet voor "eigen ahang" onder dramatische omstandigheden. Abortus is, volgens de Paus, niet verboden om dat je, zoals het artikel zegt, de vijand in jezelf moet leren lief hebben, doch omdat de Paus van oordeel is dat het leven van een onschuldig mens altijd bescherming verdient. Overigens, de liefde tot de medemens verplicht de moeder niet om het kind, dat geboren is uit een verkrachting, te aanvaarden. Dat men, tenslotte, de vijand moet lief hebben is niet een gebod van de Paus, maar van Hem op wiens gezag de Paus zich beroept.

Het gaat hier om de vraag of abortus pro-

vocatus onder de gegeven omstandigheden toelaatbaar is. Over deze vraag kan men van mening verschillen. De taak van de intellectueel bestaat in het geven van een zakelijk antwoord. De hier bestreden column deed dit naar mijn mening niet. Ik

heb het als kwetsend ervaren voor wie, zoals ik, anders denken dan de schrijver. Ik vond dit te meer omdat ik de schrijver persoonlijk zeer waardeer.

J.M. Blanco Fernández

Vereenvoudiging beurzenstelsel wordt geen bezuiniging

De vereenvoudigingsvoorstellen voor de studiefinanciering zullen niet gebruikt worden om bezuinigingen op de studiebeurzen te legitimeren. Maar de discussie over kortingen is daarmee niet van de baan, liet minister Ritzen van Onderwijs afgelopen dinsdag weten tijdens het reguliere overleg met de studentenorganisaties in de studentenkamer.

Ritzen maakte daarmee duidelijk dat de komende vereenvoudiging van de studiefinanciering ook echt als vereenvoudiging is bedoeld. Hij verzekerde dat er geen sprake is van een verborgen doelstelling in de notitie die hij daarover vorige week uitbracht.

De Landelijke Studenten Vakbond (LSVb) suggereerde dat de minister niet louter goede bedoelingen heeft met zijn plannen. Het voornemen bijvoorbeeld om studenten in het vervolg onafhankelijk van het ouderlijke inkomen te laten lenen wordt op zich met gejuich ontvangen.

Maar de bond vraagt zich wel af of het plan niet tegelijkertijd een mooi argument is om te korten op de basisbeurs. Studenten kunnen dan immers toch lekker makkelijk bijlenen. Dat argument zal dus achterwege blijven, garandeerde Ritzen, maar dat wil nog niet zeggen dat er geen bezuinigingen in de pijplijn zitten.

Het onlangs uitgebrachte advies van het Instituut voor Onderzoek van Overheidsuitgaven, waarin afschaffing van de basisbeurs wordt bepleit, heeft dan ook nog steeds actualiteitswaarde.

De kritiek van de studentenorganisaties dat het allemaal wel erg lang had geduurd voordat de vereenvoudigingsplannen op tafel lagen, deed Ritzen af met de opmerking dat "ons staatsbestel nu eenmaal zo in elkaar zit". Datzelfde argument geldt voor de voorbehouden die er ook nu nog in de voorstellen zitten.

HOP/Marcel Wiegman

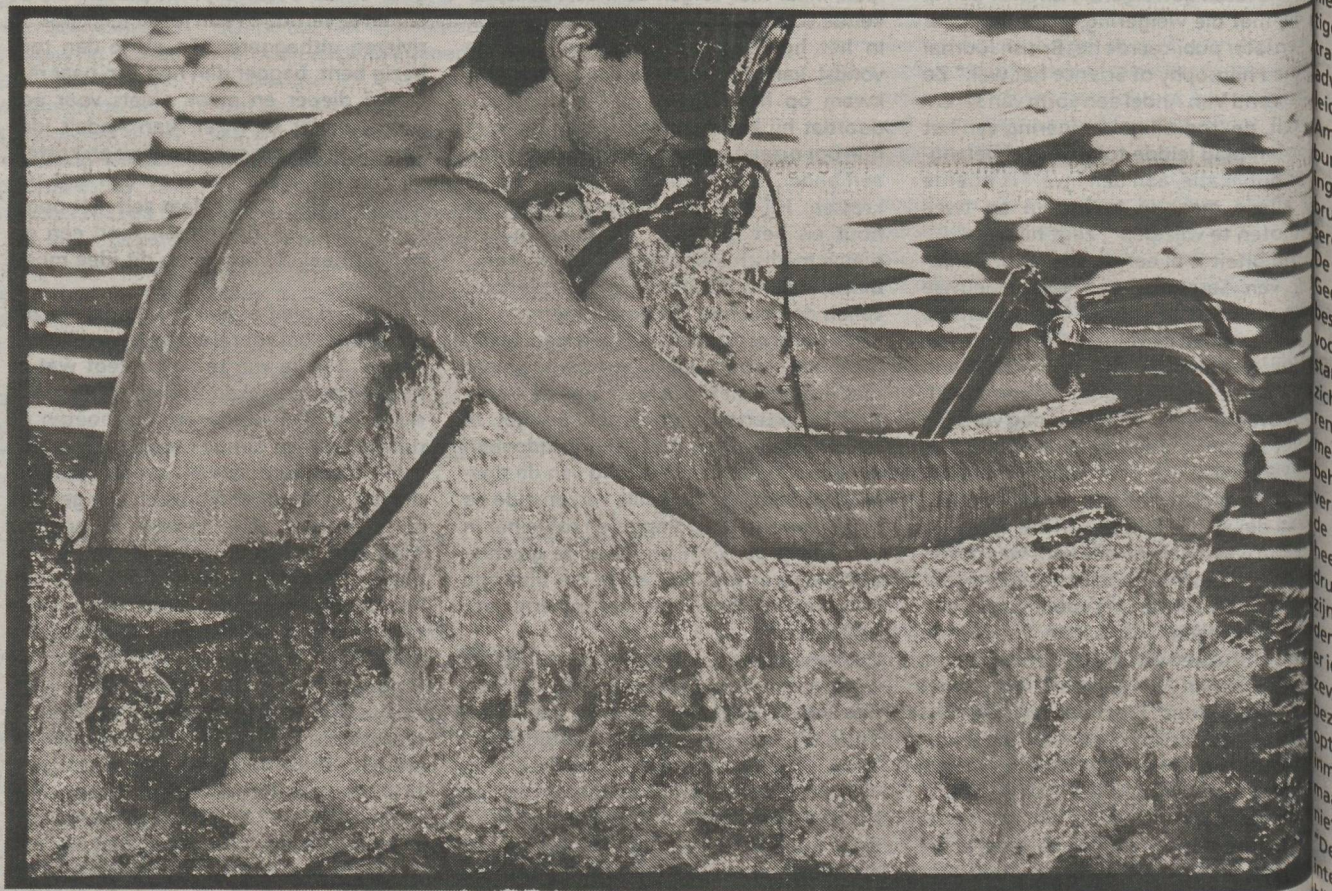
Het STAMPENDE zweet

Onderwaterhockey bestaat al langer dan vandaag. En toen Erik Meijer van MVV een blessure had aan zijn rechtersvoet en geen schoenen meer kon verdragen, ging hij aquajoggen: daar waar je nog net met je hoofd boven het water uitsteekt ren je zo hard mogelijk het zwembad op en neer. Het kon niet langer meer uitblijven, of ook de fiets werd te water gelaten. Ronald Verkerk (26) is de enige aquabiker die de RL rijk is. Aquabiken, of onderwaterfietsen, lijkt vergezocht vertier, maar dat is het dus niet. Tenminste, als we Ronald Verkerk (in zijn studentenhuus noemen ze hem 'de man van Atlantis') moeten geloven: "Een wielrenner zoekt altijd de weg van de meeste weerstand. Een Fransman of Italiaan gaat in de bergen trainen. Maar als je geen bergen hebt, moet je iets anders verzinnen. Voor ons Hollanders ligt het voor de hand het water in te duiken."

De enorme waterverplaatsing die de aquabiker veroorzaakt, maakt het onderwaterfietsen tot een zware sport. Maar naast dikke benen is vooral een haarscherpe techniek vereist. De met lood verzwaarde velgen houden de biker zoveel mogelijk op de grond, maar in de bochten komt het toch vooral aan op het evenwichtsgevoel van de renner. "Eén verkeerde beweging en je begint te zweven. 'Maanwandelen' noemen we dat. Dan houdt niets je meer tegen, dan ga je onherroepelijk de hoogte in. Als je dat tijdens een wedstrijd overkomt, ben je verloren", legt Ronald uit.

Het aquabiken is een kleine sport. Tweehonderd beoefenaars in Nederland, schat Ronald. Geen NK, geen KNOB en het staat ook niet in het programmaboekje van LVGS. Wel een vereniging ('Nemo'), en die ligt in Ronalds geboorteplaats Den Helder. Daar worden jaarlijks clubkampioenschappen gehouden, die bij gebrek aan concurrentie door de deelnemers zo een beetje als EK worden beschouwd. Vorig jaar werd Ronald vijfde: "Mijn techniek is perfect, durf ik wel te zeggen. Ik was de enige die op de vier afstanden geen enkele keer is gaan maanwandelen. Maar mijn conditie is nog niet helemaal optimaal. Om meer uithoudingsvermogen te krijgen, trainen aquabikers soms zonder zuurstofflessen. Als je een 50-meterbad kunt oversteken zonder adem te halen, nou dan hoor je tot de groten."

Vreemd genoeg komen de beste aquabikers uit China. "Je snapt niet dat die fragiele mannetjes zo'n enorme kracht kunnen ontwikkelen", zegt Ronald. Van internationale wedstrijden is nog geen sprake, omdat de spelregels tussen de onderwaterfietsende landen niet op elkaar zijn afgestemd. "In Nederland bestaan geen aparte baden voor aquabikers", legt Ronald uit. "De bestaande 50-meter baden zijn relatief smal." Dat betekent dat er maar twee man tegelijk op het ovaal tegen elkaar kunnen fietsen. In China worden de meeste wedstrijden verreden in het Sin t'ing-niën bad in Peking. Een eldorado voor aquabikers. Een prachtige tweehonderd meterbaan, waar vijftig renners tegelijk kunnen starten. Als het startschot is gevallen gaat de hele meute tegelijk het water in. Dat is zo'n machtig mooi gezicht! Dat gedrang en geduw, om in 'pole-position' het water in te kunnen, dat geeft zo'n wedstrijd kloten! Een spectaculair schouwspel, een lust voor het oog. Dat verklaart ook de relatief grote populariteit van het aquabiken in China."



(foto Nelis Tuttle)

Een beetje spektakel is inderdaad nooit weg bij een wedstrijd die zich maar gedeeltelijk voor het oog van de toeschouwer afspeelt. De renners starten in het ondiepe en komen elke ronde die zo'n twee minuten duurt even boven de waterspiegel uit, zodat het publiek kan zien wie op kop ligt. Als Ronald, die op deze avond in het verlaten zwembad 'De Dousberg' zijn trainingsrondjes draait, eenmaal kopje onder is, verraaft slechts de streep luchtballen die hij achter zich aan sleurt zijn positie op de bodem. Door de bocht, het rechte stuk van zo'n dertig meter en dan wordt het gebubbel heviger en heviger. Plotseling rijst zijn stampende lijf uit de golven tevoorschijn en begint Neptunus aan zijn bocht door het ondiepe. Als een peleton wegcollega's op de Keuteberg bijgt, snuift, vloekt, en sluimt Ronald zich een weg door het water, dat wel van stroop lijkt, zo moeizaam is de doortocht. Even uit het zadel om zijn rug te ontspannen, even de slang uit zijn mond om echte lucht te kunnen happen, en dan weer ver voorovergebogen over het kromme stuur de onpeilbare diepte in. Zijn fiets is een teleurstelling. Geen 'aquadynamische' ossekopsturen of zadelvinnen, maar een doorgewone racefiets. Zonder remmen, zonder versnellingsen. Hij heeft voor en achter een 'dertiger' gemonteerd, zodat hij één op één fietst. "Een bejaardenverzet", noemt Ronald dat, "maar de enige manier om in het water vooruit te komen. De Chinezen gebruiken nog wel eens een vijftwintiger, maar daar ben ik

nog niet aan toe." Speciale fietsen voor aquabikers zijn er niet. Behalve de verzwaarde velgen (vijftwintig kilo het stuk) en de massieve banden (luchtbanden blijven drijven) deze fiets dezelfde als waarmee hij de middelbare school in Den Helder bezocht.

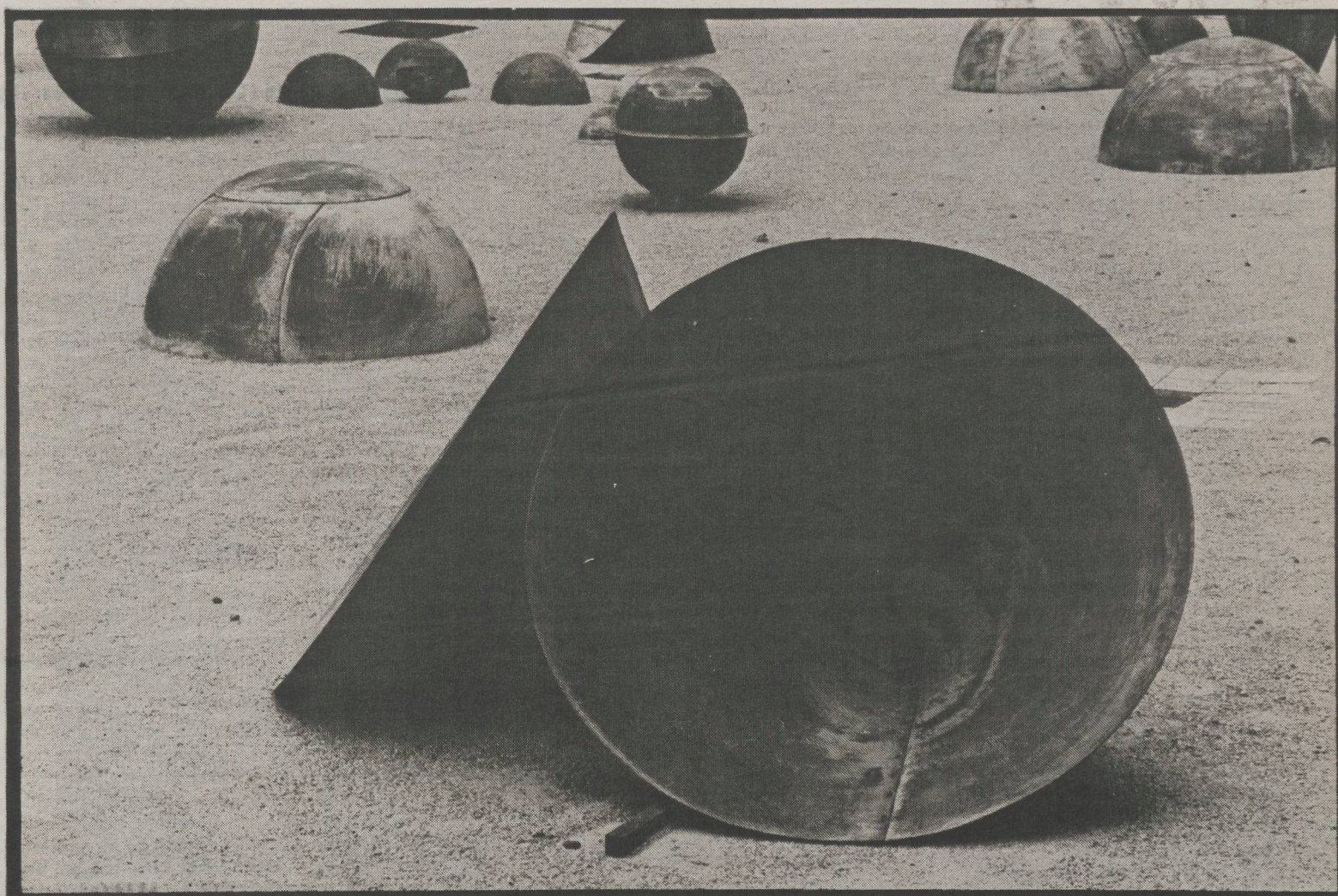
Voor het 'terrein' heeft Ronald Verkerk speciale banden. Het terrein is voor hem de bodem van de Maas. "Een wegrens wil de Galibier op en niet eeuwig rondjes blijven draaien op de wielersbaan van Geleen. Een aquabiker duikt de rivier op de zee in, als het seizoen zich er tenminste voor leent. Daar beleeft je het echte aquabikegevoel: terwijl boven je het verkeersraast en het dagelijkse leven jaagt, is de bodem een wereld van diepe, immense stilte en weidsheid. Je bent er alleen met de vissen en met je zuoegende lijf. Een ideale plaats om je sport te bedrijven kan ik me niet voorstellen."

Wim Ortgies

Vanaf aanstaande zaterdag traint Ronald Verkerk weer in open water. Rond twee uur zal hij vanaf het provinciehuis Maas oversteken.

Het is tobben met de kunst in Randwyck

Een gesmeerd lopende commissie is het nooit geweest. Sommigen spreken van een zootje, anderen noemen de werkwijze chaotisch. Afgelopen oktober werd de 'Kunstcommissie RL' die schilderijen, grafieken en sculpturen voor Faculteiten 2 mocht aanschaffen, opgeheven. Zij heeft haar karwei niet afgemaakt. De objecten van de Spaanse kunstenares Susana Solano liggen nog steeds niet op het dak van het trefcentrum. Ook de besteedbare 460.000 gulden, beschikbaar door de eenprocentsregeling, zijn nog niet op. Een nieuwe commissie neemt het werk over.



Boon, onthield zich van commentaar. Hij was al afgehaakt. Niet officieel, maar iedere uitnodiging voor een vergadering liet hij links liggen omdat hij het niet eens was met de gevolgde procedure. "Ik heb niets tegen Solano. Die maakt leuke dingen. Maar ik heb me er altijd aan geërgerd dat het steeds een beperkte groep mensen is die de opdracht krijgt. Nu is Flintermans bak met vrienden opengetrokken. Maar daarnaast had je ook kunstenaars voor deze opdracht kunnen zoeken via een open procedure. Bijvoorbeeld door een advertentie in de BKR-krant. Maar dat laatste is in Limburg niet gebruikelijk. Ze geven hier de opdrachten aan elkaar. Die sfeer van onderling verdelen bevalt me niet. Ik kon de commissie niet overtuigen. Toen ben ik maar weggegaan."

Met of zonder Boons goedkeuring, Solano kreeg de opdracht. Zij maakte een schets van uit messing vervaardigde bollen, eieren en doorsneden kegels en bedacht dat haar objecten prachtig zouden passen op het halvmantelvormige dak van het trefcentrum. Behalve daar moesten ze ook op andere plekken in het gebouw terugkeren. Leuk idee, beaamde de Kunstcommissie. Zij stemde in met het plan nadat de constructeur had bevestigd dat het dak de last zou kunnen dragen. Dat alleen de studenten en medewerkers die op de vierde en vijfde verdieping van de UNS komen, zouden kunnen genieten van Solano's werk, was geen bezwaar.

Blundertje

Geen vuiltje aan de lucht dus. Maar helaas. Noch de commissie, noch de architect stonden er bij stil dat de objecten bovenop het trefcentrum problemen zouden kunnen opleveren. Die zijn inmiddels gerezen. De bollen en halve kegels zouden gevoelig zijn voor blikseminslag en moesten worden aangesloten op de bliksemafleiding. Daarnaast is men bij de dienst huisvesting bang dat de voorwerpen tijdens een stevige windvlaag van het dak af donderen. Bovendien verwacht men bij diezelfde dienst dat de objecten makkelijk kantelen en zodoende het dakleer beschadigen en lekkages veroorzaken. "Blundertje", zegt Krouwels als hij geconfronteerd wordt met de problemen. "Daar hebben wij niet over nagedacht." De architect heeft minder zin om zijn hand in eigen boezem te steken. "Formeel valt

dit buiten mijn opdracht. Het is de taak van de kunstenares om te kijken of het kunstwerk technisch gezien ergens kan staan." Maar volgens hem zijn alle problemen op te lossen. En dat moet ook, want hij zou het zonde vinden als de druppels van Solano niet op het dak terecht zouden komen. Kunst en Bedrijf is druk bezig om uit te zoeken hoe de voorwerpen die op dit moment in de binnentuin liggen, op de bliksemafleiding zijn aan te sluiten en op welke manier men ze stevig op het dak kan bevestigen. Aan welke alternatieven men denkt, wil Flinterman nog niet kwijt. Ze zullen in ieder geval artistiek verantwoord moeten zijn. Blijkt het dak uiteindelijk een onmogelijke optie dan zullen de voorwerpen elders binnen en buiten het gebouw een plaats krijgen.

De aanschaf van het kunstwerk zal in ieder geval niet, zo verzekert het hoofd van de dienst huisvesting, H. Beyer, worden afgeblazen. Maar voor er geld naar Barcelona zal worden overgemaakt, moeten wel eerst de snel roestende popnageltjes die in de uit messing bestaande voorwerpen zijn bevestigd, worden vervangen. Dit om te voorkomen dat de halve kegels en bollen binnen twee jaar uit elkaar vallen. Solano heeft al aangeboden om dit mankement zelf op te lossen. Maar dat is volgens Beyer niet nodig want dit klusje kan de eerste de beste fietsenmaker ook.

De 'puts' van Solano gaan zo'n 200.000 gulden kosten. De plaatsing inbegrepen. Voor de overige 260.000 gulden moest ook een bestemming worden gevonden. Een deel daarvan (ongeveer f10.000) was al gereserveerd voor de herplaatsing van het bronzen 'Korstmoss' van Dick Rooymans. Die werd tien jaar geleden in opdracht van de RL gemaakt en heeft al die tijd voor het Biomedisch Centrum gestaan. Nu zijn de voorbereidingen in volle gang om de 'Korstmoss' naast de loopbrug Zuid van Faculteiten 2 te plaatsen.

De resterende 250.000 gulden kon de commissie besteden aan schilderijen, grafieken en etsen. In navolging van het AZM besloot men om werk van Limburgse kunstenaars te kopen. Er kwam een lijst met namen en weer werden enkele ateliers bezocht. Dit keer waren ook Steur en Greep een aantal keren van de partij. En er werd gekocht. Al was het niet iedereen van de commissie altijd even duidelijk wat. Een aantal schilderijen dat nu op de kruispun-

ten van de gangen van Faculteiten 2 hangt heeft Steur bijvoorbeeld nog nooit gezien. Toch beweert Krouwels dat alles in overleg met de commissie is gekocht. Al moet ook hij erkennen dat het een keer is voorgevallen dat een lid van de commissie op eigen houtje wat schilderijen aanschafte. Dat was niet de bedoeling. Ze zijn teruggestuurd, op een na. Dat heeft het college uiteindelijk wel aangekocht.

In april 1992 trok de faculteit geneeskunde aan de bel. Zo kon het niet langer. Er moest orde op zaken worden gesteld binnen de commissie, vertelt Steur. Een medewerker van die faculteit werd aangetrokken om dat klusje te klaren. Toen hij na enkele maanden echter ziek werd, kon de commissie wat Steur betrof opgeheven worden. Want waren Bonke en Greep niet allang van het toneel verdwenen vanwege bezigheden elders in het land? En ook Krouwels had een baan in Utrecht gekregen. Het college van bestuur werd gevraagd om het zaakje op te heffen. Dat gebeurde afgelopen oktober. Een nieuwe Kunstcommissie is in de maak. Zoals het er nu uit ziet zal hij voorlopig bestaan uit de decanen (jawel, ook Boon) en directeurs van geneeskunde en gezondheidswetenschappen. Boon: "Wij moeten gaan uitvogelen hoe we de rest van het geld, zo'n 160.000 gulden, gaan besteden. We moeten zeker de gebruikers van het gebouw erbij betrekken." Maar ook kunstkenner, want op het "gezonde volksgevoel" mag je niet vertrouwen, vindt hij. De eerste daad heeft deze commissie, die zichzelf nog niet als de nieuwe kunstcommissie ziet, al gesteld. Zij kocht van drie studenten van de Maastrichtse stadsacademie een kunstwerk. Het waren de drie die afgelopen vrijdag door een deskundige jury werden aangewezen als de winnaars van een door studentenvereniging Koko georganiseerde tentoonstelling. Dit alles in het kader van Koko's culturele dag. De winnende doeken, maar ook de andere werken die meedongen naar een prijs hangen in het trefcentrum. Niet tot ieders genoegen. De portier vindt het maar niks. Maar hij is, net zoals trouwens de leden van de oude kunstcommissie, een leek. Die moet zich laten adviseren vindt Boon, anders krijgt hij last van het "tuinkaboudersyndroom".

Riki Janssen

Voorlopig liggen de objecten van de Spaanse kunstenares Susana Solano nog in de binnentuin en niet op het dak van het trefcentrum. (foto Nelis Tutkey)

Barcelona

De Kunstcommissie, waarin vooral Krouwels, de architect en de kunstkenner van Kunst en Bedrijf en in de beginfase Greep prominent aanwezig waren, maakte toch plannen. Er moest een kunstwerk komen dat duidelijk verbonden zou zijn met het gebouw. Gedacht werd aan een sculptuur. Flinterman maakte de leden wegwijs in kunstland en stelde voor om een aantal ateliers te bezoeken. Zo toog een kleine groep (Krouwels, Flinterman, de architect en tuinarchitect) naar het atelier van de kunstenares Susana Solano in Barcelona. Steur was daar niet bij. "Ik hoorde pas van die plannen toen iedereen al weer terug was uit Barcelona." Onzin, meent Krouwels. "Hij moet op de hoogte zijn geweest, want het is in de commissie besloten." Het werk van Solano viel niet alleen bij de kleine groep, maar ook bij de rest van de commissie in goede aarde. Alleen de decanen van gezondheidswetenschappen,

De hogeschool wacht bij de achtde

Hoe lang blijft het 'binaire stelsel' van wetenschappelijk- en hoger beroepsonderwijs nog bestaan? Minister Ritzen wil niet dat het op de helling gaat. Wel is hij voor samenwerking. Hoe loopt het in Limburg, ooit bedoeld als proeftuin voor een nieuw hoger onderwijs? Een geschiedenis in twee delen. Deze week: hoe het Limburgs hoger-onderwijsplatform in het zicht van de haven strandde, de verhouding tussen de Maastrichtse universiteit en hogeschool, en de nieuwe plannen van VSNU en HBO-Raad.

Vruchteloos. Nou ja, gedeeltelijk. Dat waren de pogingen van onderwijskundige prof. Wynand Wijnen om de universiteit en het hoger beroepsonderwijs in streek en stad wat hechter aaneen te smeden. Aan wie dat lag? In belangrijke mate aan de universiteit. Maar niet uitsluitend. Het hbo was niet de gemakkelijkste partner, alleen al omdat het zo hopeloos verdeeld was. In 1978 trachtte hij de lappendeken van al die scholen en schooltjes, vaak bezig op verwante vakgebieden, tot een handzamer geheel te hervormen. Maar zelfs de meest voorzichtige voorstellen werden met orkaankracht weggeblazen. Dat maakte het voor de universiteit, als men dan al iets wilde, niet eenvoudig om gezamenlijk iets van de grond te krijgen. En toen het hbo vervolgens vanaf 1983 dan eindelijk door de minister werd gedwongen tot onderlinge samenwerking en fusies, slokte dat proces zoveel aandacht van de hbo-bestuurders en docenten op dat men jarenlang nauwelijks aanspreekbaar zou zijn. Ging het beter toen die periode achter de rug was? Een verse RL-collegevoorzitter hoopte van wel.

Overlegplatform

Vol goede moed arriveerde hij in Limburg. De man die vanuit het ministerie van onderwijs de stc-operatie (schaalvergroting, taakverdeling en concentratie) in het hbo had geleid en die nu in april 1987 de illustere mr. Rob van den Biggelaar zou gaan opvolgen als voorzitter van het college van bestuur van de universiteit: drs. Loek Vredevoogd. Hij zag wel wat in samenwerking met het hbo. Niet vanwege de heilige mi-

nisteriële opdracht aan de RL, destijds reden voor de lex specialis. Die gold immers niet meer, sinds in 1986 de nieuwe wet op het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek WWO ook voor de Maastrichtse universiteit bindend was verklaard. Wel omdat hij vond dat het gehele hoger onderwijs in de regio ermee gediend zou zijn als er het een en ander afgestemd zou kunnen worden. In de werving, in de programma's die men aanbiedt, en, waarom niet, op termijn ook in inhoudelijke samenwerking tussen universiteit en hbo. Geheel blanco was de situatie niet toen hij arriveerde. Eind 1985 was het vlammetje weer opgeflakkerd. Toen had de SSHOM (de stichting samenwerking hoger onderwijs Maastricht, waarin de gemeente en de instellingen waren vertegenwoordigd), samen met het college van bestuur van de RL het initiatief genomen tot de vorming van een overlegplatform van alle Zuidlimburgse instellingen van hoger onderwijs. Dat platform begon een jaar later, vlak voor de komst van Vredevoogd, met regelmatige bijeenkomsten.

Misschien is 'vol goede moed' iets teveel gezegd. Want in al die jaren had hij het hbo van haver tot gort leren kennen, maar ook moeten constateren dat de operatie juist in Limburg het minst gelukt was. Hardnekkige gevechten van schoolbestuurders om elke millimeter eigen terrein hadden hem destijds al niet vrolijker gemaakt, net zo min als hij erg te spreken was over de inzet van de respectieve gemeentebesturen. Vooral Sittard, Heerlen en Maastricht (om het tot Zuid-Limburg te beperken, een pan-Limburgse samen-

smelting viel in de categorie hallucinaties) deden erg hun best om te houden wat ze hadden. En slaagden daar ook in. Aangezien het ministerie de eis stelde dat een fusie tot één enkele vestigingsplaats moest leiden, en men het er niet over eens kon worden welke, was het directe gevolg dat de fusies zich beperkten tot min of meer binnen-gemeentelijke operaties en dus feitelijk halverwege stopten. Waar elders in het land gemeentebesturen -zij het morrend- erkenden dat ze niet in de prijzen vielen maar vervolgens wel loyaal meewerkten aan een soepele verhuizing van hun eigen hbo-instelling, zetten de Limburgse bestuurders zich schrap. Ten detrimente, daarvan is Vredevoogd overtuigd, van het hbo als zodanig, dat nu vergeleken met de andere provincies in veel kleinere eenheden versnipperd bleef.

Ongevaarlijk

Door schade en schande wijs geworden concentreerde het overlegplatform zich in eerste instantie op politiek ongevaarlijke projecten. Het belangrijkste daarvan was een oorspronkelijk initiatief van de universiteitsbibliotheek: het koppelen van alle geautomatiseerde catalogi van alle relevante (instellings)bibliotheeken in Limburg.

Een stevige klus, maar Vredevoogd wilde meer. Het overlegplatform moest benut worden om spijkers met koppen te slaan. Geen gigantisch ambitieuze dingen, wel het in elkaar schuiven van alle afzonderlijke ontwikkelingsplannen tot een regionaal ontwikkelingsplan. Opdat men elkaar in ieder geval in Zoetermeer niet voor de voeten zou lopen. Vredevoogd bracht zijn voorstel in, de anderen gingen accoord. De RL, als grootste deelnemende instelling, nam de coördinator in huis en zou als penvoerder op gaan treden. Maar nauwelijks had de conceptie plaatsgevonden of de vrucht werd al geaborteerd. Niet door het hbo. Dat zat met stomme verbazing te kijken hoe de Urheber van het plan zelf, Vredevoogd, ineens roet in het eten

gooide. Hij stapte eruit. Wat was er aan de hand?

Het probleem heette Hogeschool Katholieke Leergangen Sittard. Een dependance van de Hogeschool Katholieke Leergangen als zodanig, waarvan de hoofdzetel in Tilburg staat. Een gigantische instelling met toen al rond de vijftienduizend studenten. Met vestigingen vooral in Brabant. Waar het overlegplatform bedoeld was om frank en vrij met elkaar te praten had Vredevoogd al zo zijn bedenkingen bij deze toch vooral Brabantse pottenkijker. Maar waar het ging om het concipiëren van strategische plannen was hij er vast van overtuigd dat die pottenkijker ook werkelijk kwaad zou kunnen, er met leuke Limburgse ideeën vandoor zou kunnen gaan om ze vervolgens in Brabant te realiseren. De machtspositie van de HKL in het Brabantse hbo, ja zelfs landelijk, was niet gering. Ook de universiteit zou er hinder van kunnen ondervinden, want van de plannen die destijds binnen de RL bediscussieerd werden, op het terrein van kunst en cultuur bijvoorbeeld, was niet op voorhand duidelijk dat ze alleen maar in het wetenschappelijk onderwijs te realiseren waren. Vredevoogd gooide de handschoen in de ring: HKL-Sittard eruit, of de RL eruit. Niet uit het platform als zodanig, want het bibliotheekproject lag eenieder na aan het hart, wel uit de besprekingen over het regionaal ontwikkelingsplan. Een mogelijk compromis kon zijn dat de Sittard/Tilburg pas in een laat stadium bij de gesprekken betrokken zou worden, zodat de fase waarin iedereen met de billen bloot zou gaan zonder angst voor een *Feind hört mit* afgewerkt kon worden.

Die poging was in al zijn halfslachtigheid te doorzichtig, en de patstelling bleef. De partners in het hbo tilden niet zo zwaar aan de kwestie. Het was inmiddels voorjaar '88. Sittard stapte niet eigener beweging op, Vredevoogd dus wel. De RL trok haar handen althans voorlopig van het regionaal ontwikkelingsplan af, en de coördinator moest ook maar weer verhuil-

Vredevoogd: „In Nederland houdt men elkaar voor de gek”

“Ik ben in het begin van de tachtiger jaren, toen we op het ministerie aan de vooravond stonden van de fusie-operatie in het hbo, in Australië gaan kijken. Daar was toen net het binaire systeem afgeschaft. Mijn overheersende impressie was: dit is slecht voor het hbo. Je had universiteiten en hbo-instellingen die gefuseerd waren, je had ook hbo-instellingen die zich nu universiteit noemden. In beide gevallen nam het hbo de universitaire normen en waarden over. In de universiteit is onderzoek belangrijk, de hbo-instellingen die daar universiteit werden hadden moeite met dat onderzoek. Je kunt goede hbo-docenten hebben, maar dat zijn nog geen onderzoekers. Die zijn dus niet in staat om de studenten op dat terrein goed te begeleiden.

In de praktijk betekende het dat het hbo, met zijn eigen karakteristieken, verdween.”

“Het is schadelijk voor de samenleving als een deel van het hoger onderwijs verdwijnt. Het wo en het hbo richten zich op verschillende dingen, ze beantwoorden aan verschillende behoeften. Ook de studenten zijn verschillend. Universitaire studenten zijn zelfstandiger. De aanleg is anders. Zij die van het vwo komen hebben een hoger abstractievermogen en meer analytische capaciteiten. Havo plus hbo is niet hetzelfde als vwo plus universiteit. In het hbo zegt men soms: wat maakt het uit, havo of vwo, daar kies je voor. Maar dat is onzin. Dat mensen naar de havo gaan gebeurt op grond van een negatieve selectie, niet van een keuze, laten we wel wezen. In Nederland heeft men de neiging de dingen niet bij de naam te noemen, men houdt elkaar voor de gek. Niet dat het hbo minder is, het is anders. Veel hbo-ers doen het later trouwens beter dan mensen met een academische studie. Hts-ers bijvoorbeeld. Daar is grote behoefte aan.”

“Op termijn denk ik wel dat wo en hbo naar elkaar toe groeien en in één systeem terecht zullen komen. Dat moet niet te snel, eerst moet er een sterk, zelfbewust hbo worden opgebouwd. Nodig is dat beide systemen stevig verankerd zijn. Voor

universiteiten is dat niet zo moeilijk, die bestaan al eeuwen en genieten een groot maatschappelijk prestige. Het hbo is nieuwer. Maar met de stc-operatie is een emancipatieproces in gang gezet waardoor men nu in een betere positie verkeert. Het is wel noodzakelijk beide sferen goed te onderscheiden. Ik pleit niet voor fusies, maar voor een stelsel waarin de elementen afzonderlijk herkenbaar zijn. De kern van het universitair onderwijs is dat het wordt gegeven door wetenschappelijk onderzoekers. Een analytische onderzoekershouding moet dominant zijn. Het hbo is onderwijs dat wordt gegeven door ervaren beroepsbeoefenaren uit overheid en bedrijfsleven. Die brengen een andere kennis, ervaring, en attitude over dan in het wo.”

“Er is inderdaad een tendens dat wo en hbo op elkaars terrein komen, maar dat is verkeerd. Dan krijgen ze het slechtste van elkaar. Of we dat zelf niet ook doen met bedrijfskunde? Dat denk ik niet, bedrijfskunde is hier geen hbo-achtige beroepsopleiding. Het mag dezelfde naam hebben, de studie is in het wo en het hbo zeer verschillend.

In zijn algemeenheid vind ik dat wo en hbo minder op elkaar moeten gaan lijken. Men flirt met elkaars signatuur. Het dieptepunt vind ik wel de Mastersopleidingen die het hbo in samenwerking met Engelse instellingen aanbiedt. Dat is echt een vorm van nestbevuiling. Als het zo moet geeft het hbo aan dat het zich de mindere voelt. Beter zou zijn als ze op eigen naam tweede-fase opleidingen zouden maken. Ze moeten zelf die positie veroveren, en niet zomaar titels kopiëren.”

“Ik snap niet goed waarom het hbo het zo belangrijk vindt dat het niet opleidt voor een doctorandustitel. Men verwacht daar gelijkwaardigheid met gelijkheid. Het hbo moet niet met kunstmatige middelen die gelijkheid willen nastreven. Iedereen drs, zoals de voorzitter van de HBO-Raad voorstelt, acht ik een slecht idee. Dan kun je beter alle titels afschaffen. Dat de hbo-ers lager betaald worden dan academici zie ik niet eeuwig duren. Ik verwacht dat de aanvangssalarissen gelijker zullen worden. Later kan het weer uiteen gaan lopen, maar dat heeft

met schaarsteverhoudingen te maken. Het hbo moet die niet willen ontkennen. Het is nu eenmaal zo dat academici de hoogst gekwalificeerden zijn, mensen met meer abstractievermogen dan anderen. Die zijn schaarser en worden dus beter betaald.”

“Dat het wetenschappelijk onderwijs over meer geld beschikt klopt niet meer, niet in het nieuwe bekostigingsmodel. Daarin kost een hbo- en een wo-student evenveel. Universiteiten krijgen geld voor onderzoek, dat is waar, maar dat is ook hun taak. Als het hbo zegt dat het voor allerlei zaken geen geld heeft, denk ik: jullie krijgen net als wij een lump sum, dan kan je ook prioriteiten stellen. In het hbo doet men veel klassikaal, het is onderwijs voor kleine groepen. Dat is duur. Toen ik de heao in Zwolle had opgericht, eind jaren zeventig, wilde ik een mix van grootschalig en kleinschalig onderwijs. Dat leverde uren op, die weer benut konden worden voor praktijkgericht onderzoek, of voor intensieve stagebegeleiding, of voor zelfstudie van docenten. Op de universiteit worden ook prioriteiten gesteld, bijvoorbeeld in de verhouding tussen onderzoek en onderwijs, waarom zou het hbo dat dan niet kunnen?”

“Als wo en hbo samenwerken, moet dat gebeuren op basis van een gemeenschappelijk belang. Bijvoorbeeld dat het stapelen van opleidingen ophoudt, dat studenten zo goed mogelijk worden verwezen en dus op die plek terecht komen waar ze geschikt voor zijn. Men zou na het eerste jaar moeten kunnen kiezen. Theoretisch kan dat nu ook al, daar is geen gemeenschappelijke propedeuse voor nodig. Maar als je samenwerkt, op termijn in één systeem, kan dat beter. De statusverschillen poets je nooit weg, omdat er een echt verschil is. Wetenschappelijke opleidingen hebben een hogere status omdat ze hogere eisen stellen en de beste studenten trekken. Dat hou je in ieder systeem. Het wo leidt de intellectuele elite op, daarin ben ik het met VSNU-voorzitter Van Lieshout eens.”

deur

zen. Het hbo bleef onthutst achter, maar restte weinig anders dan in arren moede in eigen kring verder te gaan. Er kwam dus een ontwikkelingsplan, maar daar is alles mee gezegd. Veel stelde het niet voor, erkent ook de voorzitter van het college van bestuur van de Maastrichtse Rijkshogeschool, mr. John Gijsen, en het platform stierf een zachte dood. Alleen het bibliothekenproject overleefde als enige tastbare resultaat.

Vredevoogd en de RL hielden zich verder afzijdig van het Limburgse hbo. Hij had er zijn bevestiging van. Dat de bestuurders daar niet hadden ingezien dat men een slang aan de borst koesterde in de vorm van de Sittardse Leergangen en diens collegevoorzitter (tevens van de gehele HKL), drs. Frans Slangen, wees niet op een helder inzicht in de eigen belangen, vond Vredevoogd. Dat Slangen nota bene ook nog deel uitmaakte van het bestuur van de Heerlense hogeschool deed in dat opzicht voor hem de deur dicht. Siemens zat er toch ook niet bij als Philips de toekomstplannen besprak?

Het wachten was op betere tijden, waarin hij gezamenlijk met een eensgezind hbo de wereld tegemoet zou kunnen treden.

Koude kermis

"Ja, ik heb het wel jammer gevonden dat de universiteit eruit stapte. Ze hadden een positieve rol kunnen spelen in het samenbrengen van het hbo. Maar Vredevoogd ging er vanuit dat men daar eerst zelf maar orde op zaken moest stellen, zichzelf eerst moest versterken. Hij had geen zin om betrokken te raken bij die richtingenstrijd. Ik snap dat wel, maar vond de conclusie wat te snel getrokken."

Het is niet het enige waarover Gijsen te leurgesteld is. De betrekkingen tussen zijn RHM en de RL hadden hij en zijn collega Giesen graag heel wat inniger gezien dan ze zijn, los van welk provinciaal platform dan ook. Men deelt bij wijze van spreken immers hetzelfde erf.

Natuurlijk, er wordt op een aantal terreinen samengewerkt. Vooral in de sfeer van de studentenvoorzieningen, hoewel ook daar met de regelmaat van de klok dingen mislopen of bron van ergernis blijken. Bij het studentendecanaat bijvoorbeeld, zie dit blad van drie weken geleden. Is dat nog een organisatorische kwestie, er zijn andere zaken waarbij de onenigheid ordinair over geld gaat. Zo zou de RL graag enige financiële tegemoetkoming van de hogeschool zien in ruil voor de toegang tot de universitaire sportfaciliteiten. Of bij het Studium Generale, waar de RHM bij voorkeur bijdraagt aan de inhoudelijke kant van de programma's maar een even sterke voorkeur heeft om de kosten voor rekening van de RL te laten. Dat is allemaal geen onwil, verkondigen de RHM-bestuurders in koor. Het hbo is nu eenmaal armer, "en ik heb geen zin om hier extra bezuinigingen door te voeren om dat te financieren", verklaart Gijsen.

Niettemin zijn er andere projecten waarbij RHM en RL elkaar gevonden hebben. Worldneth bijvoorbeeld, het taleninstituut dat gevoed wordt door de Vertalerschool en dat veel cursussen ten behoeve van de universiteit verzorgt. Strikt genomen was die samenwerking al begonnen toen de vertalers nog onafhankelijk waren, maar goed, nu men is ingelijfd bij de RHM mag deze band onder een wat ruimere rubriek worden gecategoriseerd.

Inhoudelijke samenwerkingsprojecten zijn iets dunner gezaaid. Hier gaat het om banden met de afzonderlijke RL-faculteiten. Wat voorbeelden. Er zijn de zomercursussen, samen met de faculteit der algemene wetenschappen, op het gebied van de opera en de liedkunst. Verder participeert de RHM in het 'transferpunt voor medisch en sociaal vaardigheidsonderwijs'. Partner aan RL-kant is het skillslab, Drie in Bunde is de hogeschool Nijmegen. Men ontwikkelt daar vooral ten be-



hoeve van hbo-verpleegkunde-opleidingen volledige leergangen in sociale- en verpleegkundige vaardigheden. Vorig jaar nog ontving het project een subsidie van anderhalf miljoen van minister Ritzen. Eigenlijk zouden ze meer willen doen met het transferpunt, willen uitgroeien tot een ontwikkelingscentrum voor vaardigheids- onderwijs, zegt Pie Bartholomeus van het skillslab. De verloskundigen, de wijkverplegers en huisartsen in de thuiszorg; voor hen lopen projecten of staan er nieuwe op de rails. Het enige probleem is dat de faculteit niet echt stimuleert, vindt Bartholomeus.

Daarmee slaat hij een gevoelige spijker op de kop, want geneeskunde staat in die houding niet alleen. Nergens is de samenwerking met het hbo topprioriteit. Wie bij de faculteitsbureaus vraagt naar lijstjes van projecten komt van een koude kermis thuis, want die heeft men niet. Logisch dus dat ook de universiteit als zodanig niet over een handzaam en bovenal accuraat overzicht beschikt.

Worst

Zonder het te weten is de VSNU, de club van samenwerkende universiteiten, daar het slachtoffer van geworden. Nou ja, slachtoffer is misschien een groot woord, maar het was toch aardig geweest als de VSNU-inventarisatie 'Samenwerking wo-hbo' van februari 1992, een overzicht van de landelijke stand van zaken, een betrouwbaar rapport was geworden. Quod non dus, want alleen al deze universiteit heeft vanwege de grote haast waarmee gereageerd diende te worden iets in elkaar geflanst waar weinig van klopt. Er worden projecten in opgevoerd die nooit van de grond zijn gekomen (een 'Centre for European Studies in Art and Culture' bijvoorbeeld), er worden foutieve partners in het hbo genoemd, of er wordt in overdeven bewoordingen een schone schijn voorgetoverd. De VSNU nam een en ander letterlijk over, zodat men nu, om maar iets te noemen, elders in dit land in de veronderstelling leeft dat de economische faculteit iets doet aan de "afstemming met de heao in de regio in het kader van de aansluitingsproblematiek".

Dat klinkt mooi, ware het niet dat die problematiek de faculteit tot op heden ronduit worst is geweest. Een heao-er met vier jaar studie achter de kiezen krijgt een

vrijstelling van de propedeuse, dat is alles. Meer durfde men niet aan, wilde men nog goede economen blijven afleveren. Er is geen overleg, geen afstemming. Het aantal heao-ers aan de Tongersestraat is dan ook op de vingers van een paar handen te tellen. Pas zeer recent, letterlijk in de laatste weken, denkt men bij de faculteit serieus na over een tweejarig doorstroomprogramma.

Maar de politiek wil iets anders. Ritzen dringt niet zozeer aan op doorstroomprogramma's, want dat is maar onnodig stapelen, maar op samenwerking die het hoger onderwijs kan vernieuwen, en die de kwaliteit en doelmatigheid ervan zal verhogen. Dat de VSNU aan het inventariseren sloeg heeft alles met die politieke druk te maken. De universiteiten houden namelijk over het algemeen de boot af, en als men dan een uitvoerig rapport kan overleggen waaruit blijkt dat er toch al zo veel gebeurt, maakt dat misschien wel indruk. Kennelijk tipelde Ritzen daar niet in, want hij verzocht (tot woede van de VSNU) het onafhankelijke bureau Research voor Beleid om een uitgebreider overzicht te maken van de bestaande samenwerking. Conclusie: buiten de sfeer van de 'voorzieningen' en kleinschalige onderwijsaanpak 'op de werkvloer' zijn de banden mager, hoewel het in bepaalde sectoren (landbouw, gezondheidszorg, techniek) wel meevalt.

Commissie Meijer

Het is met name het hbo zelf dat steeds dringender de relatie hbo-wo ter discussie stelt. De gigantische hogescholen die de laatste jaren gevormd worden (na de stc slaat er een tweede, vrijwillige fusiegolf over het land), van soms tienduizenden studenten, hebben weinig trek om nog langer in de wachtkamer te blijven staan. Voor hun mag het binaire stelsel nu al tegen de vlakte, maar in de tussentijd willen ze op zijn minst toegang tot de onderzoeksfaciliteiten, de 'kennisinfrastructuur' van de universiteiten, en ze vinden dat Ritzen die ook beloofd heeft. Het afgelopen jaar is er, na de inventarisatieronde, eindelijk wat beweging gekomen op dit terrein. Ritzen stelde een adviescommissie in, de 'commissie Meijer'. Deze suggereerde een milde vorm van reglementering via 'spelregels', de moge-

lijkheid om afspraken te maken waarop toezicht zou zijn, en een aanjagend 'agentschap voor vernieuwing'. Maar dat was de universiteiten allemaal veel te bureaucratisch. Wonderlijk genoeg was de HBO-Raad het daar mee eens, en beide organisaties vonden elkaar in een eigen werkgroepje dat minder vergaande voorstellen deed. Men is het er nu over eens dat "wederzijdse doorbloeding" bevorderd moet worden, en dat er mondigesmaat proeftuintjes moeten worden ingericht. Gesteggeld wordt er door het hbo alleen nog over de betaling van de toegang tot universitaire faciliteiten, en over grievende ideeën over doorstroming. Want die is natuurlijk altijd eenzijdig, van hbo naar wo, "terwijl wij eigen doorstroomprogramma's, een eigen tweede fase in het hbo willen", zegt een woordvoerder van de HBO-Raad. Steun is er voor het idee van de commissie Meijer dat samenwerking alleen zin heeft als beide partijen een gemeenschappelijk belang zien. Niets forceren dus.

Daarmee gaan ze in Maastricht volmondig akkoord. Ofschoon de Rijkshogeschool heel wat meer 'gemeenschappelijk belang' ziet dan de RL. Maar er is hoop. Het echec van de samenwerking op het terrein van Kunst en cultuur wordt wellicht binnenkort goedgemaakt. Bij cultuur- en wetenschapsstudies is professor Wiel Kusters hard bezig de geesten rijp te maken voor een nieuwe opleiding 'kunststudies'. Opnieuw mag het hbo meedoen, want het gaat hier om een "synthese tussen theorie en praktijk" en voor dat laatste moet je bij het beroepsonderwijs zijn. Studenten kunnen straks een dubbele bul halen, een in het kunstvakonderwijs, een bij de universiteit. Als alles doorgaat, want het plan is nog embryonaal en Kusters heeft nog heel wat massagewerk te verrichten in zijn eigen faculteit.

'Rector' Jacques Giesen van de hogeschool is door schade en schande wijs geworden. "Ik wacht wel weer, bij hun achterdeur. Maar ja, ik heb ook niet het eeuwige leven. Ik begrijp wel dat ze eerst intern orde op zaken moeten stellen, dat is al die jaren zo geweest. Ze willen eerst een eigen plan, dan mogen wij aanschuiven. Ach, het maakt me niet echt uit. Als we eindelijk maar eens iets zinvol kunnen doen."

Wammes Bos

Twee voorzitters van twee colleges van bestuur in één stad: links mr. J. Gijsen (Rijkshogeschool Maastricht), rechts drs. L. Vredevoogd (Rijksuniversiteit Limburg) (foto Franco Gori)

COMPAQ NIEUWS INTRODUCTIE

Notebooks

Als vervolg op de succesvolle Compaq Contura notebook lijn introduceert Compaq de Contura 486.

Compaq Contura 4/25 (25Mhz 486SL processor)

Compaq Contura 4/25C (met advanced passive-matrix kleurenbeeld-scherm)

Compaq Contura 4/25CX (met active-matrix kleurenbeeldscherm)

De Compaq ProLinea Familie is uitgebreid en nu standaard ook leverbaar in de 66Mhz 486DX2 uitvoering: de Compaq ProLinea 4/66

Verder worden alle Compaq ProLinea 486 modellen voorzien van de razendsnelle geïntegreerde Local Bus Grafische Controller.

In de DeskPro Familie worden nieuwe 240/n modellen geleverd inclusief Compaq Ethernet 16TP controller.

Monitor:

Binnen de populaire monitorlijn van Compaq wordt een nieuwe 15" kleurenmonitor tegen een scherpe prijs geïntroduceerd.

PC's

Ook binnen de succesvolle ProLinea lijn staan de ontwikkeling niet stil.

Voor meer informatie kunt u terecht bij uw

PC SHOP

Looiersgracht 12-14 tel. 043 - 883563

VERKIEZINGEN - UW RECHT - UW BELANG

Wilt u een **actieve(re)** rol in het universitaire/facultaire bestuur of **meer** inspraak binnen uw beheerseenheid? Wilt u uw **stem** laten horen daar waar belangrijke beslissingen worden genomen? Stel u dan eens **kandidaat** voor een zetel in de Universiteitsraad, een van de Faculteitsraden of van een van de Medezeggenschapscommissies.

KANDIDAATSTELLING 5 t/m 7 APRIL 1993

In de periode van **5 t/m 7 april 1993 (17.00 uur)** kunt u zich kandidaat stellen. De formulieren hiervoor zijn verkrijgbaar op de inzageplaatsen (zie vorige Observant!!!).

Op **8 april 1993** neemt het Centraal Stembureau (om 16.00 uur, in kamer 0020, Oud Gouvernement, Bouillonstraat 3) beslissingen over de geldigheid van de ingediende kandidatenlijsten en over de handhaving van de op die lijsten voorkomende kandidaten. Mochten in een kandidaatstelling verzui- men voorkomen die hersteld kunnen worden, dan bestaat daartoe op 13 en 14 april 1993 de gelegenheid. Op **15 april 1993** (om 09.00 uur, in kamer 0020, Oud Gouvernement, Bouillonstraat 3) wordt daarover dan door het Centraal Stembureau beslist.

STEL U, NU HET NOG KAN, EENS KANDIDAAT!

AANVRAGEN MACHTIGING

Aanvragen tot het uitbrengen van een stem bij volmacht kunnen tot **uiterlijk 19 april 1993** schriftelijk bij het Centraal Stembureau worden ingediend. De daartoe benodigde formulieren zijn verkrijgbaar op de inzageplaatsen!!!!

VERDERE INLICHTINGEN

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met de secretaris van het Centraal Stembureau, Gerard Hensen, kamer 0026B, Oud Gouvernement, Bouillonstraat 3, tel: 883165/3166.

Oké, het is waar, uiteindelijk moet je het zelf doen, maar met de vakkennis en de sfeer van

AUTORIJSCHOOL R. ten BRINK

Op weg naar je Rijbewijs

- * -Lessen in VW Golf
- * -Volgens nieuwe rijprocedure
- * -Verantwoord en doordacht fasenplan
- * -Examengarantie
- * -f 37,50 voor 60 minuten

Telefoon 043-613426

Ook voor theorie en spoedcursussen

SPAANS leer je goed in MÁLAGA
INSTITUTO FLOMAR
BEL ONS VOOR DOCUMENTATIE
058-886 983
Centro de Estudios - Leeuwarden

April aktie-maand bij Uniprint

In de maand april gelden bij Uniprint de volgende aanbiedingen:

Kleurkopie A4 f 1,50 per stuk

Kleurkopie A3 f 3,- per stuk

Copy-shop Tongersestraat 53, Copy-shop Universiteitssingel 50,

**T-shirt incl. Transfer Full colour bedrukking
f 14,- per stuk**

Voor inlichtingen : Uniprint Tongersestraat 53

Tel.: 043-883600/3747

Bovenstaande aktie is alleen geldig in april 1993.

TOPTIEK®
KONTAKTLENZEN

GRATIS:
screentest + oogmeting

**STUDENTEN
KORTING**

Extended Wear zachte lenzen van
295,- voor **O.V. jaarkaart prijs**

225,-

per paar incl. gratis
lensvloeistof voor een half jaar
GRATIS SERVICE-PAS
Toptiek accepteert ook elke
geldige lensservice-
pas voor 1993 van leveran-
ciers uit andere steden voor
dezelfde of gunstiger
voorwaarden.

Markt 28

6211 CJ Maastricht

043 - 217065

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen **voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie.** Met vragen of opmerkingen kunt daar ook terecht.

FdAW (vakgr./comm./studiever.): R. Peters, Fac.Bur., Kapoenstraat 2, tel. 883487, voor woe. 12.00 uur.

FdEW (vakgr./comm./studiever.): B.Staveaux, Fac.Bur., Tongerestraat 53, tel. 883705, voor do. 12.00 uur.

FdG (vakgr./comm./studiever.): R.le Doux, Fac.Bur., niveau 3, kamernr. 3226, UNS 50, tel. 881448, voor woe. 12.00 uur.

FdGW (vakgr./comm./studiever.): A.Bastiaens, Bur.Onderwijs, UNS 50, niveau 1, kamernr. 1.249, tel. 881455, voor ma. 12.00 uur.

FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelpuit 4, tel. 883004, voor woe. 13.30 uur.

Studenten(sport)ver.: N.Plompen, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 883354, voor woe. 16.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Uitsluitend berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: PR & Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 883081, voor vrij. 12.00 uur. Berichten over externe activiteiten worden alleen opgenomen als er plaats is.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Promotie drs. F.L.G. Erdkamp

Op 2 april, om 14.00 uur, verdedigt drs. F.L.G. Erdkamp zijn proefschrift 'Hodgkin's disease: clinical and biological determinants of prognosis'. Promotor is prof. dr. G.H. Blijham (AZU).

Drs. Erdkamp analyseerde de rol die bepaalde factoren spelen bij het te volgen therapeutische beleid bij patiënten met de ziekte van Hodgkin. Hij concludeert dat in de dagelijkse praktijk een tendens bestaat om de behandeling van patiënten met de ziekte van Hodgkin te individualiseren en te richten op het risicoprofiel. Frans Erdkamp werkt bij het Maaslandziekenhuis

Promotie drs. A.A.F.J. van Helvoort

Op 2 april, om 16.00 uur, verdedigt drs. A.A.F.J. van Helvoort zijn proefschrift 'Research styles in virus studies in the twentieth century. Controversies and the formation of consensus'. Promotor is prof. dr. L. Boon.

In dit promotie-onderzoek maakt drs. van Helvoort een analyse van controversen in de twintigste eeuw over de aard van virussen. In de jaren vijftig werd een nieuwe definitie van virussen geformuleerd: autonoom genetisch materiaal (nucleïnezuur), omgeven door eiwit en geproduceerd door de geïnfecteerde cel. Ton van Helvoort is freelance wetenschappelijk schrijver en onafhankelijk onderzoeker.

Parapsychologie op 24 april 1993

Dag van de parapsychologie. Lezingen over: paranormale waarneming, psychokinese, bijna dood ervaringen, paranormale therapie, occultisme in Nederland, psi en hypnose, psi en sjamanisme, en psi en emoties. Georganiseerd door de Studievereniging voor Psychical Research. Hogeschool Midden Nederland, Bolognalaan 101 Utrecht (Uithof) (10.00 - 17.00 uur) Info: 030-314282

ABVA KABO

W. Vlek, vakbondsconsulent van de AbvaKabo, is op maandag en dinsdag bereikbaar in UNS50 k.5.155 (tel. 881250) in dringende gevallen kunt u ook bellen met H. Uffing tel. 299775 of met C. Fröberg tel. 881812 of met een mc-lid van uw faculteit of dienst.

ALMA-Agenda

Meesterwerken uit het kunstbezit van de Université de Liège (Chefs d'oeuvre du patrimoine artistique de l'ULg). Tentoonstelling van beeldhouwwerken tot Afrikaanse kunst. 17-03-93 t/m 30-04-93, ma-do 9.00-16.00 uur. Générale de Banque, Place Xavier Neujean 8, Luik.

ALMA-ontmoetingsdagen 1993

In november 1993 zullen, in het kader van 175-jarig bestaan van de Université de Liège, de ALMA ontmoetingsdagen in Luik worden gehouden. Indien u met collega's uit Aken, Luik en/of Diepenbeek een wetenschappelijke bijeenkomst over een bepaald thema wilt organiseren kunt u dit kenbaar maken aan dr. G.D. Majoor, ALMA secretaris a.i. Dienst ISIS.

Workshop over radon

Als één van de onderdelen van de ALMA ontmoetingsdagen zal van 3-5 november 1993 een workshop gehouden over diverse aspecten van de radioactieve stof radon. Geïnteresseerden kunnen nadere informatie verkrijgen bij prof. J. Garsou, p.a. Administration Recherche/Developement, Place du 20 Août 7, B 4000 Liège.

VACATURES

Schriftelijke vacatures onder vermelding van vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst P&O. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 047

Bij het bureau Onderwijs van de Faculteit der Algemene Wetenschappen is vacant de functie van

Medewerker bureau Onderwijs (0.5 fte) m/v

Het bureau Onderwijs bestaat uit 3 medewerkers. Het bureau ondersteunt de studierichtingen cultuur- en wetenschapsstudies (CWS) en kennistech-nologie.

Deze functie is ter ondersteuning van de studierichting CWS.

Taken:

- opstellen en verspreiden roosters
- reserveren onderwijsruimtes
- verzorgen inschrijvingen keuzeblokken e.d.
- indeling onderwijsgroepen
- coördinatie drukwerk, auteursrechten-administratie
- baliewerkzaamheden

In samenwerking met de andere medewerkers van het bureau wordt geassisteerd bij de verwerking van evaluatieformulieren, examenadministratie en toetsorganisatie.

Info: Resi Peters tel. 883487

Salaris: afhankelijk van opleiding en ervaring max. f 3.303,- bruto per maand bij een full-time aanstelling (max. schaal 5 BBRA 1984).

Interne vacature 048

Bij het Instituut Voeding en Milieu (NUTRIM) wordt per 1 juni 1993 gevraagd een

diëtist(e) 0.5 fte

voor 8 maanden

met belangstelling voor onderzoek naar voeding in relatie tot gezondheid.

Binnen NUTRIM bent u werkzaam binnen de divisie Energiewisseling en Lichaamssamenstelling en binnen de divisie Determinanten en Gezondheidseffecten van Voeding en Alcoholconsumptie. U wordt aangesteld bij de vakgroep Humane Biologie binnen de Faculteit der Gezondheidswetenschappen.

Het werk gebeurt in een team met o.a. een onderzoeker en een andere diëtist. Het onderzoek omvat de uitvoering van een voedingsproef bij vrijwilligers in het kader van de regulatie van het lichaamsgewicht.

Uw taken bestaan uit voedselverstrekking, het verzamelen van fysiologische parameters en gedragsparameters en het uitwerken van met name dieetgegevens.

Salaris: max. f 3.650,— (schaal 6) bij een full time aanstelling.

Info: dr. K. Westerterp, Humane Biologie, tel. 881628/1621 of dr. M. Westerterp-Plantenga, Open Universiteit, tel. 045-762364.

Interne vacature 049

Bij het Instituut Voeding en Milieu (NUTRIM) wordt per 1 mei 1993 gevraagd een

toegevoegd onderzoeker v/m 1.0 fte

voor 1 jaar

met belangstelling voor onderzoek naar voeding in relatie tot gezondheid. U bent bij voorkeur een gepromoveerd arts, bioloog, gezondheidswetenschapper of voedingskundige. Binnen NUTRIM bent u werkzaam binnen de divisie Energiewisseling en Lichaamssamenstelling en binnen de divisie Determinanten en Gezondheidseffecten van Voeding en Alcoholconsumptie. U wordt aangesteld bij de vakgroep Humane Biologie binnen de Faculteit der Gezondheidswetenschappen.

Het onderzoek omvat de uitvoering van een voedingsproef bij vrijwilligers in het kader van de regulatie van het lichaamsgewicht.

Uw taken:

- het (organisatorisch en inhoudelijk) superviseren van de diëtist die in de voedingsproef belast is met het werven van proefpersonen, voedsel-verstrekking, het verzamelen van fysiologische parameters en gedragsparameters;
- het (medisch) superviseren van de proefpersonen;
- het uitvoeren van specifieke experimenten;
- zelfstandig analyseren van de verzamelde gegevens tegen de achtergrond van de wetenschappelijke vraagstelling;
- het uitwerken van de onderzoeksresultaten tot publicaties in erkende wetenschappelijke tijdschriften;
- het doen van voorstellen voor vervolgonderzoek.

Salaris: afh. van opleiding, ervaring min. f 3.566,— en max. f 5.854,— (schaal 10) bruto per maand.

Info: dr. K. Westerterp, vakgroep Humane Biologie, tel. 881628/1621 of dr. M. Westerterp-Plantenga, Open Universiteit, tel. 045-762364.

P-UNIVERSEEL

Activiteiten P-Universeel

Sport het hele jaar door:

Badminton maandags 20.30-21.30 u gratis voor leden

Volleybal? donderdags 20.30-21.30 u idem

Paaseieren maandag 12 april gratis voor kinderen van leden

Fort Eben Emael 17 april Bfr.100/150

Bobbejaanland vrijdag 21 mei f.25/f.10 resp. leden/kinderen

Leren briden v.a. september 15 x 3 uur op donderdagavonden f.85/f.100

Vogelwachtcurus II v.a. september op woensdagavonden 19.30-22.00 u f.35/f.50

Prijzen, tenzij anders vermeld, gelden voor leden resp. 1 introductie

Informatie bij C. Fröberg-Gresnich, tel. 1812 of G. Postma, tel. 1301.

RL-AGENDA

Promoties en inaugurele- of afscheidsre-des vinden plaats in de Aula, Tonger-sestraat 53. Informatie: Rectoraat, 883096/883210

01-04 Inauguratie H.M. van Praag, 16.00 uur

02-04 Promotie F.L.G. Erdkamp, 14.00 uur

02-04 Promotie A.A.F. van Helvoort, 16.00 uur

08-04 Promotie P.J.M. Diederer, 14.00 uur

08-04 Promotie M.J. Korstanje, 16.00 uur

09-04 Goede vrijdag, RL gesloten

12-04 Pasen, RL gesloten

14-04 lezing prof. dr. P. Jongerius, UvU; Psychotherapie bij ouderen, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur

15-04 Promotie A.A.M. Blauw, 16.00 uur

16-04 Promotie E.S.C. van Waalwijk van Doorn, 14.00 uur

16-04 Promotie M.F.J. van Tilburg, 16.00 uur

22-04 Promotie W.F.C. Verschoor, 14.00 uur

22-04 Promotie J.H.C. Moust, 16.00 uur

23-04 Inauguratie M.E. Sluiter, 16.00 uur

28-04 Inauguratie L. Tindemans, Jacques De-

lors leerstoel voor Euregionale Studies 16.00

uur, Stadsschouwburg Achter de Comedie 1,

28-04 lezing dr. H. Kraan, RL; Angst en depres-

sie; beangstigende en treurige schijnverschil-

len, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur

29-04 Promotie M.M. Vork, 14.00 uur

29-04 Promotie G.J. Wesseling, 16.00 uur

30-04 Koninginnedag, RL gesloten

05-05 Bevrijdingsdag, RL gesloten

06-05 Promotie M.M.T. Galli, 14.00 uur

06-05 Promotie R.C.R.M. Vossen, 16.00 uur

07-05 Inauguratie F.C.S. Ramaekers, 16.00

uur

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst P & O. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 046

Bij de vakgroep Internationaal en Europees Recht is de functie vacant van

universitair docent m/v

in het recht, in het bijzonder het recht van de Europese Gemeenschappen.

Functie-omschrijving:

Binnen het onderwijs en onderzoek richt u zich in het bijzonder op het recht van Europese Gemeenschappen. U vervaardigd studie- en examenmateriaal en begeleidt onderwijsgroepen, waarin voor een belangrijk deel het Engels de voertaal is. U beschikt over een voltooide academische opleiding en u bent (binnenkort) gepromoveerd. Daarbij bezit u ten minste drie jaar postdoctorale ervaring en kennis van moderne talen.

Salariëring:

Afhankelijk van ervaring minimaal f 3.566,- en maximaal f 7.832,- bruto per maand.

Inlichtingen: prof. dr. B. de Witte, tel. 043-883514.

STUDENT EN ZAKEN

Studentendecanaat

Inloopspreekuur studentendecanen: di. en do. 14.00-16.00 u, wo. 17.00-19.00 u. Len.26, k. 03108.

Tel. spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 u. tel. 883354 (ook voor het maken van afspraken).

Openingstijden secretariaat SZ:

ma. en di. 13.30-16.30 u., wo. 13.30-19.00, do. 9.00-12.00 en 13.30-16.30, vrij. 9.00-12.00.

Studentenpsycholoog

Voor een gesprek met de studentenpsycholoog Ruud vd Berg, kun je een afspraak maken via het secretariaat Studentenzaken, Len.26, kamer 03108, 883354.

Steunpunt Studiefinanciering

Openingstijden: ma. t/m vr. 09.00-12.00 u. en 14.00-16.00 u., tel. 06-3212 151, Len.26.

Centrale Studentenadministratie

Collegekaarten/bewijzen van inschrijving

Bij verlies/diefstal van uw collegekaart en/of uw bewijs van inschrijving kunt u een nieuwe collegekaart of een bewijs van inschrijving laten maken cq. afhalen op woensdagmiddag tussen 14.00 u en 16.00 uur. U dient dit uiterlijk 's maandags d.m.v. een formulier aan te vragen en te betalen.

Adreswijzigingen

Studenten dienen zo spoedig mogelijk hun adreswijzigingen schriftelijk door te geven aan de Centrale Studentenadministratie.

Openingstijden: ma. t/m do. 14.00 uur - 16.00 uur

vrijdag 10.00 uur - 12.00 uur

Infotheek voor Studie en Beroep.

Nieuwe aanwinst: De Jobsubsidiedisk, waarin opgenomen subsidies die op werkgelegenheid en arbeidsomstandigheden betrekking hebben, zoals subsidies voor her-, om- en bijscholing, loonkosten en hulp bij tewerkstelling. Verder is er de Fondsendisk, waarin honderden fondsen zijn opgenomen die op zeer uiteenlopende gebieden bijdragen kunnen verstrekken.

Openingstijden: ma. di. en do. 14.00-16.30 u en wo. 16.00-19.00 u en vr. 09.00-12.00 u, Len.26, kamer. 0311, Tel. 883351.

Studentenvakbond NSEM

Wij zijn er voor de student! Dus heb je vragen over of problemen met studiefinanciering, onderwijszaken, milieuzaken e.d.: bel: 883142. Wij bellen terug.

R.K. Studentenpastoraat

Iedere do. om 19.30 u. en zo. om 10.30 u. is er een viering van de H. Mis, voorgegaan door de R.K. studentenpastor dhr. F. Però. Adres: Boschstraat 97, societeit "In de Fortuyn". Na afloop is er koffie.

Werkgroep Inkom

De werkgroep Inkom is er weer! Voor vragen, opmerkingen en ideeën zijn wij iedere werkdag tussen 13.00-14.00 u. bereikbaar op K.2304a in het Oud Gouvernement of tel. 883393.

Agenda AEGEE Maastricht

Elke dinsdag borrel om 22.00 u in de Metamorfoos.

Voor meer info zie congresmap. Tel. 043-883071, ma t/m vr. 11.30-12.30 u.

AGENDA SIB

Do 1 Apr: Bowling avond, info: Gerard (09-32-12455245)

DOPE

Iedere ma. (15.00-16.00 u.) en do. (11.00-12.00 u.) spreekuur in de DOPE-kamer, OG 0.203, tel. 883263.

Om lid te worden van DOPE dien je o.v.v. naam, adres en tel.nr. een tientje te storten op: bankrekeningnr. 57.69.86.763, ABN-AMRO Maastricht, t.a.v. Vereniging DOPE. Student let op uw saeck!

Agenda R.K.S.V. Servatius

Elke wo. avond is er mensa om 18.30 u. Inschrijving tot 12.00 u. wo. (tel. 211126). Kosten: f5,- leden, f6,50 introducties. Boschstraat 97, Maastricht, tel.211126

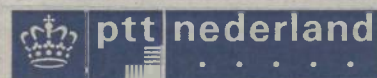
Integrand

Integrand Maastricht zoekt per direkt een pas afgestudeerde jurist die geïnteresseerd is in de functie van directiesecretaris. Hij/zij dient aan de volgende criteria te voldoen:

- het opstellen van contracten (ook internationaal),
- arbeidsrecht,

Hoeveel ruimte krijg je bij ons voor nieuwe ideeën?

Zoals je ziet zul je bij ons niet snel tegen de onbuigzame kaders van bestaande opvattingen aanlopen. Wij staan open voor verrassende invalshoeken en nieuwe ontwikkelingen krijgen bij ons alle ruimte. Aan jou de taak om daar optimaal gebruik van te maken. Ben je jong, ambitieus en momenteel of binnenkort in de afrondingsfase van je universitaire studie accountancy, bedrijfseconomie, bedrijfskunde, econometrie, elektrotechniek, informatica, rechten of technische natuurkunde, zorg dan dat wij een idee krijgen wie je bent en waar je voor staat. Stuur een bondige sollicitatiebrief met cv naar: Koninklijke PTT Nederland NV, Concernstaf Management Development, Postbus 15000, 9700 CD Groningen. Of bel voor meer informatie: 06-0142. **Koninklijke PTT Nederland NV**



- beheersing van engels en Duits.
Voor meer info: Intergrand, tel: 883397.

Agenda KOKO

do. 1 apr.: feestavond Romeo en Julia door dispuut ormethicos op de kroeg
vr. 2 apr.: 16.00 u. borrel dispuut rhino, 20.30 u. open podium in het ccv-theater, Herbenusstr 89, f1,-
wo. 7 - do.8 apr.: broodje toets

MST

Wil je meer uit je studie bedrijfseconomie halen dan theoretische kennis? Schrijf je dan nu in bij MST voor een interessante werkopdracht. Kom langs voor meer informatie op ons kantoor in de Abtstraat 4 van ma. t/m vr. van 13.30 tot 16.30. Tel: 883927

Agenda Tafelstraat 13

Zo. 4 apr. 10.30 u. viering in de Cellebroederskapel, Brusselsestr. 38 (groene poort). Voorganger: Vestjens.
Ma. 5 apr. 18.00 u. koorrepetitie; 20.00 u. repetitie van de toneelgroep; 20.00 u. Oud Gouvernement laatste lezing van "Het verdeelde lichaam" over: het lichaam in de christelijke traditie en de hedendaagse kunst.
Di. 6 apr. 20.00 u. International social and cultural evening met gasten uit India en Sri Lanka; Engels.
wo. 7 apr. 17.45 u. yogagroep; 20.00 u. bespreekt de gedichtengroep hedendaagse dichters.

LV&S

Bokkerijdersloop

Buro LV&S organiseert op ma. 5 apr. om 18.00 u. een gemengde groepsloop. De afstand bedraagt ± 7 km. Start en finish in sportpark Jekerdal. Gelopen wordt via de Mergelweg en het Encibos. De groep dient uit min. 4 lopers te bestaan en te zorgen voor een tijdwaarnemer bij de finish. Kosten: sportk.houders gratis, anderen f 3,- p.p. Inschrijven bij LV&S.

Frisbee beginnerscursus

Do. 8 apr. start een beginnerscursus frisbee olv H.J. Kooijer op de voetbalvelden van DBSV in Heugem. Cursusduur: 4 lessen. Tijd: 19.00-20.30 u. Kosten: f 5,-. Sportkaart verplicht.

Sola-estafette 1993

Hardloep estafettewedstrijd van Göteborg naar Karlstad. Afstand: 270 km in 31 etappes. De totale reis duurt 7 dagen, van do. 6 t/m wo. 12 mei. Kosten: f 300,- studenten, f 400,- medewerkers. Sportkaart verplicht. Inschrijven bij LV&S onder gelijktijdige betaling van f 100,-. Info- en kennismakingsavond: 6 apr. om 19.30 u. in de Statenzaal, Lenculenstr. 26.

Uitslagen Indoorsportweek 1993

De uitslagen van de kampioenschappen van de Indoorsportweek 1993 worden gepubliceerd in de volgende "Sportinfo", het mededelingenblad van LV&S en de LUSS.

Vacature

Buro LV&S zoekt onder studenten die in het bezit zijn van een onderwijsbevoegdheid MOP lichamelijke opvoeding of Cios, geschikte kandidaten v/m voor het vervangen van lessen. Bewegen op muziek en conditietraining zijn de belangrijkste disciplines. Gaarne schriftelijk reageren, je krijgt zsm bericht. Informatie: R. Verster, hoofd LV&S, tel 043-883134. Sollicitaties richten aan: Buro LV&S, tav R. Verster, Postbus 616, 6200 MD Maastricht.

Agenda Lagakari

Za. 10 apr.: Zeilen in Roermond. Do. 22 t/m 25 apr.: Kieljachtenrace. Do.29 apr. t/m 6 mei: Instructieweek.

Agenda Saurus

Varsity!! Deze grootse roei, bras & zuip activiteit mag je niet missen, schrijf je in voor een plaats in de bus à f 30,- (datum 18 apr.) Inschrijven op sociëteit of loads. Bata44race: nog 3 deelnemers gezocht. Geef je op bij Paul (252117). Datum 24 apr.

Agenda Stennis

(S)tennisbanen per 1 apr. geopend. Openingstoernooi op 9 apr. van 10.00-17.00 u. Tot 6 apr. 18.00 u. opgeven bij Chantal (217739), Marianne (253408). Opgeven Bata44race bij Mariëlle (639593).

STUDIUM GENERALE

OPEN PODIUM

Vr. 2 apr., 20.30 u., CCV-gebouw, toegang: f 1,-
Zowel de beginnende als de wat meer ervaren podiumkunstenaar mag hier zijn/haar kunnen vertonen. Inschrijven: vóór ma. 29 mrt, bureau SG, tel.: 883545 (9.00-12.30 u.) of bij L. Krijgsman, tel.: 477392.

STERRENKUNDE

Zwarte gaten

Di. 6 apr., 20.00 u., Collegezaal Nieuwenhof, gratis.
Neem een ster en pers hem in een bolletje van een paar kilometer doorsnede. De zwaartekracht aan het oppervlak wordt dan gigantisch groot, waardoor de ontsnappingssnelheid groter is dan de lichtsnelheid. Materie kan wel aan het bolletje worden toegevoegd, maar niets kan er vandaan komen. Zelfs licht niet. Zulke 'zwarte gaten' zijn sinds de 17e eeuw theorie. De laatste 25 jaar zijn er in toenemende mate waarnemingen verkregen die er op wijzen dat zulke zwarte gaten ook werkelijk bestaan. Kleine zwarte gaten vangen materie af van hun begeleider in een dubbelster. Veel grotere zwarte gaten zijn vermoedelijk aanwezig in de kernen van sterrenstelsels, en scheuren hier sterren aan stukken om ze vervolgens op te slokken.
Deze laatste lezing uit een cyclus over sterrenkunde wordt gehouden door prof. dr. Verbunt (hoogleraar sterrenkunde, Universiteit Utrecht).

WETENSCHAPSWINKEL

Er is werk aan de winkel!

De Wetenschapswinkel zoekt studenten voor de volgende onderzoeken:
- Een evaluatie van het functioneren van een stichting voor opvang van daklozen, (GGK/GVO).

- Bejegening van vrouwen met masthopatie, een goedaardige borstgezwel (GGK/GVO).
- Gezondheidsrisico's bij de uitstoot van zwaveldioxide (BGK/MGK).
- Toegankelijkheid van een Maastrichtse wijk voor rolstoelgebruikers (Bewegingswetensch.).
- Gemeentelijk gezondheidsbeleid versus problemen waarmee vrouwen specifieke kampen, (Beleid en Beheer).
- Analyse van problemen bij telefonische hulpdiensten (Alg. Gezondheidswetensch.).
- Diverse marketing-onderzoeken in de non-profitsector, o.a. bij de Kinderrechtswinkel en bij een organisatie van 50-plussers die zich met overdracht van ervaring en kennis bezighoudt (Economie).
- Derdenwerking van convenanten (Rechten).
- Politieke participatie van vrouwen in Limburg (Rechten).
- Geluidszonering van enkele Duitse militaire vliegbases aan de grens met Limburg (Rechten).
Voor informatie: bel 883120 of 883529 of bezoek de winkel aan de Looiersgracht 12-14.

ECONOMIE

Vaardigheden Administratieve Organisatie en Bedrijfseconomische Analyses

In de 2-weekse periode ná blok 4 zal ten behoeve van studenten Bedrijfseconomie met de specialisatie Accountancy het blok 'Vaardigheden Administratieve Organisatie en Bedrijfseconomische Analyses' worden aangeboden. Dit blok is verplicht voor al diegenen die de Postdoctorale Opleiding tot Registeraccountant aan de RL willen volgen. Informatie over dit blok is verkrijgbaar bij het secretariaat Administratieve Organisatie, Mw. N. Vandenberg, k. 1047, Tongersestraat 53.

Afwezigheid studie-adviseurs in april

Thijs Hoex is afwezig in de periode 12 t/m 16 april.
Monique Welten is afwezig op donderdag 15 april.

VCE-bericht over het gebruik van rekenapparaten bij toetsen

1) Per 1 september 1993 wordt het rekenapparatenverbod bij KE-toetsen opgeheven. Het al dan niet toestaan van rekenapparaten bij toetsen is ten principale een bevoegdheid van de blokcoördinator. Hij heeft de vrijheid om, om hem moverende redenen, uiterlijk bij de aanlevering van de toets bij Bureau
Onderwijs aan te geven welke hulpmiddelen wel en welke niet bij het maken van de toets mogen worden gebruikt.
2) Tot september 1993 blijft dit rekenapparatenverbod bij besluit van het DB/VCE formeel van kracht. Blokcoördinatoren van KE-toetsen kunnen hiervan afwijken wanneer zij dat wensen (en vooruitlopend op de opheffing van het verbod per 1 september a.s.), op voorwaarde dat zij dat, via bemiddeling van de toetscoördinator, tijdig duidelijk maken aan studenten. Dit geldt met name voor toetsperiode 3, waarvan de toetsformulieren reeds zijn gedrukt onder het verbodregime. Als van het verbod wordt afgeweken dienen studenten dit tijdig te weten. Voor de toetsperiode 4 en 5 (herkansingen na de zomer) kunnen afwijkingen van het generale verbod nog op het toetsformulieren daarvoor, tijdens het onderwijs, worden meegedeeld.

Doctoraalstages en -scripties marketing

De sectie Marketing en Marktonderzoek krijgt elk jaar van veel doctoraalstudenten het verzoek tot de stage- en scriptiebegeleiding. Het afgelopen jaar leidde dat tot capaciteitsproblemen, vooral op het eind van het academisch jaar en in de zomervakantie. Om dit jaar zulke problemen te voorkomen dient de eindversie van de afstudeerscriptie uiterlijk 6 weken voor de geplande afstudeerdatum in concept ingeleverd te zijn. Echter, diegenen die eind augustus wensen af te studeren dienen de eindversie uiterlijk 15 juni in te leveren. Bij te late inlevering kan niet meer gegarandeerd worden dat de beoordeling tijdig kan plaatsvinden. Tevens adviseren wij studenten in een zo vroeg mogelijk stadium begeleiding voor de stage en/of scriptie te regelen met de coördinator van de sectie. drs. R.H.M.C. Pans, kamer 4069, tel. 883761 of 883839. Voor (aan-)vragen van/over begeleiding is een spreekuur volgens afspraak. Studenten dienen voor een eerste gesprek kennis te nemen van de stagewijzer FdEW voor binnen- en buitenland, verkrijgbaar bij de onderwijsbalie (versie oktober 1992, BO 92.388) De toewijzing van een begeleider zal geschieden op volgorde van aanmelding, afhankelijk van de beschikbare capaciteit.

Business Marketing (5022V)

Students who have subscribed for the block Business Marketing should be aware of the following. As stated in a previous placed message the simulation-game Industrat will be played during this course. The groups will be formed based upon the list of students who were present during the block-opening. For this reason we will have a list in which you can state your name. Participation in Industrat is required to pass this block, therefore you have to be present at the block-opening. If you for legitimate reasons won't be able to be there you can notify us so we can in these exceptional cases put you on the list.
The block-opening will take place on Monday 19 April 1993 from 8.30-10.30 hour in the Aula. For more information or questions about how to enlist for Industrat you can turn to drs. A. Kampf, room 2089, or drs. R. Pans, room 4069.

Responsiecollege Analyse II/L.A. (Econometrie)

In verband met de toets Analyse II/Lineaire Algebra op 8 april a.s. is er op **woensdag 7 april** van 9.30 tot 11.30 uur in de filmzaal (k. 0.038) een responsiecollege, waarop u de gelegenheid wordt geboden om vragen stellen over de desbetreffende leerstof.

AIESEC

AIESEC zoekt voor het komende academische jaar gemotiveerde bestuursleden. Als je interesse hebt in een actieve functie binnen de grootste en meest internationale studenten-organisatie ter wereld, kom dan naar de AIESEC-kamer (kamer 0.086 op de Tongersestraat) en haal een informatieboekje. Hierin staan de verschillende functies omschreven. Ook is er een voorlichtingsavond op 22 april om 20.00 uur in kamer 0.090. Deadline voor sollicitatiebrief is 28 april.

EFM-agenda

8 april
ISABEST, vereniging voor accountancy te Tilburg, organiseert een congres over de onafhankelijkheid van de accountant. Inschrijven kan via COMAX op k.0081 op dinsdagen van 13.30-14.30 uur, voor 24 maart. 19 april

Imperator organiseert excursie naar Rijksmuseum en Christie's kunstveiling te Amsterdam.

24-29 april

Alfa organiseert zesdaagse studiereis naar Budapest.

28 april

Imperator organiseert seminar 'Dragon Power; opportunities and threats of South-East Asia'.

8-12 mei

Imperator organiseert studiereis naar Berlijn met o.a. bezoek aan Treuhandanstalt.

27 mei

Imperator organiseert excursie naar Shell te Rotterdam.

Kantooruren Imperator: woensdagen van 10.00 - 12.00 uur in k.0083.

Kantooruren Mercurius: dinsdagen van 10.00 - 12.00 uur en donderdagen van 14.00 - 16.00 uur in k.0081, tel. 043-883779.

Kantooruren Marketing Associatie (MMA): dinsdagen en donderdagen van 12.00 - 13.00 uur, k. 0081, tel. 043-883779.

MMA-leden kunnen tijdens kantooruren gratis het MMMarketing Bulletin ophalen.

RECHTSGELEERDHEID

Attentie gebruikers van deze kolom:

Met ingang van heden worden berichten voor deze kolom alleen nog geaccepteerd op floppy (WP 5.0 danwel 5.1).

Openingstijden Onderwijsbalie BO

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Onderwijsbalie gesloten

Van 12.04 t/m 16.04 is de onderwijsbalie de hele week gesloten.
Van 19.04 t/m 22.04 is de onderwijsbalie alleen 's ochtends geopend.
Vanaf 23.04 is de onderwijsbalie weer op de normale tijden geopend.

Verkrijgbaar aan de Onderwijsbalie

Vanaf 19.03: opsteltitels dagopleiding jaar 2 en 3 Nederlands recht en jaar 2, 3 en 4 Fiscaal recht

Vanaf 19.04: onderwijsmateriaal blok 4 Nederlands en fiscaal recht.

Toetsen dagopleiding

07.04.1993 en 08.04.1993: toetsen van blokperiode 3 van de dagopleiding.

Nadere informatie (waar en wanneer vinden toetsen plaats) op het het publicatiebord 'Algemene informatie' bij de onderwijsbalie. Het verdient aanbeveling om hiervan goed kennis te nemen.

Toets Rechtshandeling

Bij de toets 'Rechtshandeling' van 7 april aanstaande mag naast de bekende wettenbundels gebruik gemaakt worden van de blauwe SDU-uitgave van de Awb (redactie M. Heldeweg) of enig andere niet-geannoteerde versie van de wettekst van de Awb.
Studenten die over een wettenbundel beschikken waarin de Woningwet 1991 ontbreekt, kunnen een andere niet-geannoteerde versie van deze wettekst bij de toets gebruiken.

Aanvragen diploma's

Propedeusediploma's en doctoraalgetuigschriften worden niet automatisch verstrekt. Studenten die hiervoor in aanmerking denken en wensen te komen dienen een desbetreffend aanvraagformulier in te dienen bij de Examencommissie. Dit kan vanaf de maand waarin het laatste examenonderdeel voor het betreffende examen is afgelegd. Formulieren en nadere informatie zijn verkrijgbaar aan de onderwijsbalie.

Studentenenquêtes, wat gebeurt er mee?

In de laatste week van ieder blok wordt aan jullie gevraagd jullie mening te geven over een aantal aspecten van het onderwijs: blokboek, functioneren tutor en onderwijsgroep, hoorcolleges, etc. Van jullie mening wordt een verslag gemaakt dat naar de verschillende betrokkenen (planningsgroep, SRC) wordt toegezonden en met hen wordt doorgeproken. Op basis van dit verslag worden evt. veranderingen voor komend jaar vastgesteld. Sinds kort hangt rechts naast de balie van Buro Onderwijs een excerpt van dit verslag, copieën van het gehele verslag liggen ter inzage bij de balie.

Bericht van Bureau Stages

- Er zijn vacatures voor (bijna) afgestuurde jurist bij een adviesbureau te Utrecht (vereiste keuzeblokken zijn bestuursrecht, ruimtelijke ordening, bouwrecht en milieurecht), bij een bouwbedrijf in Zuid Limburg omgeving Heerlen (vereist keuzeblok bouwrecht) en bij een verzekeringsmaatschappij te Arnhem, afd. letselschade. Voor inlichtingen E. de Krom, bureau stages, tel. 882374.
- De inschrijvingsformulieren voor de stages in het studiejaar 1993-1994 moeten uiterlijk 7 april worden ingeleverd bij bureau stages kamer 2215 OG.
Studenten Fiscaal recht krijgen nader bericht van mw. Hautvast, stagecoördinator Fiscaal recht.
- Spreekuur maandag en woensdag 12.30-13.30 uur.

Agenda JIB:

- 19.05: Opleidingenmiddag.
Deelnemers: Nederlandse Orde van Advocaten, Notarieel Recht van de Rijksuniversiteit Leiden, Program on international legal cooperation van de Vrije Universiteit Brussel (PILC), RAO-opleiding
Met aansluitend een borrel.
- 09.06: Individuele Gesprekkendag.

Agenda Juridische Faculteitsvereniging Ouranos

- 08.04: Ouranos'blokfeest in D'n Hiemel vanaf 22.00 uur
- 12-18.04: Meerdaagse excursie naar Budapest
- 28.04: Lezing door Ron Weijzen, directeur van MVV, 11.00 uur Statenzaal OG (o.v.) Thema: "Overeenkomsten in het betaald voetbal"
- 12.05: Rondleiding bij de Limburger
- 12.05: Lezing door R. Janssen, historicus in Leiden, 19.30 uur Statenzaal OG Thema: "De Mafia"
aansluitend een borrel in D'n Avanceur
- 18.05: Excursie naar Den Haag met o.a. een bezoek aan de nieuwe Tweede Kamer
Voor informatie ben je altijd welkom tijdens ons spreekuur op de typekamer in de Nieuwenhof op ma, di, do, vr van 12.30 - 13.30 uur.

ALGEMENE WETENSCHAPPEN

Onderwijsbalie

Openingsuren onderwijsbalie: maandag van 09.30-10.30 uur
woensdag van 11.30-12.15 uur vrijdag van 11.30-12.15 uur

Schrijfpdracht

De titels voor de tweede schrijfpdracht jaar 1 en 2 liggen bij de balie!

CWSV ORAKEL

Openingstijden Orakelkamer. Kapoenstraat K.0038:
Maandag tot Donderdag 13.00-15.00
Maandag : Reductiebureau, Dinsdag : Reductiebureau
Woensdag : Bestuur, Donderdag: Commissie Onderwijs
Wat dus betekent: Boeken kunnen alleen worden opgehaald op
Maandag en Woensdag!

AGENDA

24 en 25 april: Zeilweekend; inschrijven z.s.m., er zijn slechts een beperkt aantal plaatsen.

Gezocht: Enthousiaste leden voor de activiteitencommissie!
Wil je feesten, kampen, excursies, poëzienachten, lezingen, filmdagen, en andere leuke dingen organiseren, meld je dan nu op de Orakelkamer!

Je kunt nog lid worden!

Maak gewoon f25,- over op: bankrek. 86.59.85.103 SNS-bank Maas-
tricht of op Giro: 0492552
O.v.v.: "Contr.92-93" en je telefoonnummer. Of kom even langs in de
kamer.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Interne vacature

Vacaturenummer: GW93526. Ten behoeve van een evaluatie van de
effectiviteit van een medisch-diagnostisch centrum wordt met spoed
gevraagd: een toegevoegd onderzoeker (m/v), werktijdfactor 0,5 voor
een periode van 5 maanden. Taken: dagelijkse uitvoering van het
onderzoek en het schrijven van een eindrapport. Functievereisten: -
afgestudeerd als gezondheidswetenschapper (bij voorkeur BB) -er-
varing met zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek -zelfstandig
kunnen werken -goede schrijfvaardigheid. Salariëring: schaal 10.
Informatie: prof. dr. J. Maarse, vakgroep BLW, tel.: 881571.

Herkansing bloktoets 2.3.M.

Op dinsdag 27 april 1993 vindt de herkansing bloktoets 2.3M plaats.
Tijd: 16.00-18.00 uur, Plaats: Blauwe Zaal, 0.402
Uns 50. Coördinator: K Horstman, tel.: 881118

Blokboeken 6e blokperiode

De blokboeken van de zesde blokperiode liggen vanaf donderdag 8 april
1993 in de postvakjes. N.B. Haal je blokboek zo spoedig mogelijk eruit, zo
voorkom je dat ze worden meegenomen door andere geïnteresseerden.
Studenten die geen blokboek hebben ontvangen, kunnen het blokboek
afhalen bij de balie van Bureau Onderwijs, kijk a.u.b. eerst of je bent
ingedeeld in een onderwijsgroep.

Balie- en spreekuur Bureau Onderwijs

Spreekuur: van maandag t/m vrijdag van 10.45-11.15 uur en van 15.15-
16.15 uur. Balie: van maandag t/m vrijdag van 10.30-11.00 uur en van
15.30-16.00 uur.

AGORA

Er worden kandidaten gevraagd voor de Faculteits-raad. Belangstellenden
hiervoor kunnen Hans Suykerbuijk, tel:622515 of Eveline van Eck,
tel:616746 bellen. Het spreekuur van Agora is dagelijks van 10.00 tot
11.00 uur. Je kunt hier niet alleen voor boeken terecht, maar ook voor
vragen en/of opmerkingen over het onderwijs bij gezondheidsweten-
schappen.

Interfacultair (keuze)blok milieukunde

Titel: Milieukunde, multi- en interdisciplinair benaderd. Hoofddoel van het
blok is onderzoeksmatig leren in multi- en interdisciplinair verband aan de
hand van een casus die zowel disciplinair (o.a. milieu-economische, filo-
sofische) aspecten als disciplineoverschrijdende aspecten vertoont. Vindt
plaats in de 1e blokperiode. Meer informatie vindt je in de keuze-klapper
bij 't zitje van Bureau Onderwijs.

Voortgangstoets Milieugezondheidkunde

Vrijdag 23 april a.s. wordt voor alle studenten MGK de voortgangstoets van
Milieugezondheidkunde afgenomen. Afnahme vindt plaats in het MECC te
Maastricht, aanvang exact om 13.30 uur tot 17.30 uur. Vanaf 13.00 uur
kunt u in de zaal plaatsnemen. Plaatsindeling is op studentnummer. De
koffie kost f 2,00 per beker. Raadpleeg vooraf het Reglement van Orde (zie
studiegids MGK 1992/1993, blz. 91). De voorlopige antwoordsleutel ligt
om 17.30 uur aan de balie van het Bureau Onderwijs, lokatie Uns 50. Een
geldige collegekaart is verplicht!

Voortgangstoets FdGW

Vrijdag 23 april a.s. wordt voor alle studenten de voortgangstoets van de
Faculteit der Gezondheidswetenschappen afgenomen. Afnahme vindt
plaats in het MECC te Maastricht; aanvang: exact 13.30 uur tot 17.30 uur.
Vanaf 13.00 uur kunt u in de zaal plaatsnemen. Indeling: op student-
nummer, te beginnen met nr. 86.001. Ouderejaars studenten (88/87/86)
kunnen zich tot 15 april 1993 inschrijven tijdens het spreekuur bij E. van
Eijsden, kamer 1.235. De koffie kost f 2,00 per beker. Voor het Reglement
van Orde wordt verwezen naar de studiegids FdGW 1992/1993, blz. 340.
De voorlopige antwoordsleutel ligt om 17.30 uur aan de balie van lokatie
Uns 50. Gebruik een HB-potlood. Een geldige collegekaart is verplicht!; leg
deze bij binnenkomst links vooraan gereed op uw tafel. Kom op tijd want
na 14.00 uur wordt u niet meer in de zaal toegelaten. Tot een week na

afname van de toets kunt u opmerkingen (1 opmerking per vel) op
bovengenoemde kamer afgeven, opsturen of in de (rode) brievenbus van
het Bureau Onderwijs deponeren. Let op!: Gelieve uw antwoordformu-
lieren in de zaal bij uw surveillant in te leveren!

Gezocht studentleden planningsgroep 4.1.q

Voor de planningsgroep 4.1.q 'Geneesmiddelen en prestatie' worden 2
studentleden gezocht, liefst 3e jaars studenten BGK en BW, die het blok
het komend studiejaar willen gaan volgen. Aanmelden bij: M. van Baak
(blokcoördinator), Humane Biologie, Uns 50, kamer 2.352, tel.: 881630.

GENEESKUNDE

Mededelingen Bureau Onderwijs

Gezocht: studenten FdG voor functies binnen de onderwijsorganisatie.
Voor het studiejaar 1993/1994 zijn er nog diverse plaatsen open in de
blokplanningsgroepen. Daarvoor zoeken wij: 1e jaars voor alle 1e jaars
blokken; 1e jaars voor blok 2.2, 2.4 en 2.7; 2e jaars voor blok 2.7, 3.1 en
3.5. Voor meer informatie en aanmelding: Marco Linden (tel. 21 84 87)
of Katinka Prince (tel. 25 56 98).

Per direkt is er een vacature voor een studentlid in de deelprojectgroep
Keuze-onderwijs. Meer informatie en aanmelding (vóór 19 april a.s.) bij
Klarina Visser (tel. 25 36 97) of Katinka Prince (tel. 25 56 98). Sollicitaties
worden gehouden door de studentenfractie.

Per 1 september 1993 is de functie van vice-voorzitter SRC (student)
vacant. Taken: lid van de SRC, 1 maal per 2 weken vergaderen;
voorbereiden van vergadering met andere SRC studenten; deelname
aan overleg met studenten uit andere commissies/organen binnen FdG;
fractie; deelname aan wekelijks Agendaberaad. Tijdsbesteding is ruim 1
dag per week. Het betreft een aanstelling voor 0,2 fte (studentassis-
tentschap). Meer informatie en aanmelding vóór 19 april a.s. bij Katinka
Prince (tel. 25 56 98) of Marieke Kruij (tel. 63 56 40).

Per 1 september 1993 is er een plaats voor een studentadviseur in het
Faculteitsbestuur.

En per 1 september 1993 worden er nog twee 2e fase studenten gezocht
voor de Studierichtingscommissie. Hier komt t.z.t. nog een oproep voor.

Sluiting tijdens Paasreces

In verband met het Paasreces is het Bureau Onderwijs FdG en de
Informatiebalie FdG gesloten van 09 april 1993 t/m 16 april 1993.

MFV Reflex

Commissie Tropen MFV Reflex presenteert lezing: "Medische ontwik-
kelingshulp aan Afrika, zijn wij wel goed bezig?" Deze lezing zal op
maandag 5 april in de groene zaal (UNS 50) worden gehouden. Tijd:
18.00-20.30 uur. Soep en stokbrood zijn inbegrepen!

In het kader van het 200-jarig bestaan
van de Stadsschouwburg in Maastricht is
nu ook onze bonbon als beste
geselecteerd

Friandises



Chocolatier

De vermaarde pralines
van Maastricht

Wycker Brugstraat 55,
Maastricht

U wilt een RIJBEWIJS

7 theorielessen en computertoets, leerboek en examenaanvraag:
f140,-

Praktijklessen in Volkswagen Golf

GARANTIE

Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt u
optimaal voorbereid en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen.

Indien u voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het
eigenlijke examen, bieden wij u de mogelijkheid tot een gratis
herexamen. Tevens Uw adres voor speedcursus en motorrijles.

VERKEERSSCHOOL 'CHRISTOFFEL'

Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

Gezocht: studenten die
werkzaamheden willen verrichten
voor de verkiezingen.
Persoonlijk aanmelden bij
Gerard Hensen,
kamer 0026 B, Bouillonstraat 3
tussen 09.00 uur tot 11.30 uur en
13.00 uur tot 17.00 uur.



The CentER for Economic Research at Tilburg University offers a

Master's and Ph.D. program in economics and econometrics

The CentER for Economic Research was awarded the first
NWO 'STIMULANS' start-up subsidy for a Graduate School
in economics. It is currently the only such graduate school in
the Netherlands with official recognition by the Royal
Academy (the 'KNAW'). CentER is both an international
research institute and an educational institution, where
Dutch and foreign scholars cooperate in research and
graduate education. Research is concentrated in macroeco-
nomics, microeconomics, econometrics and decision scien-
ces. The Graduate Program in Economics and Econometrics
began in August 1992.

The Graduate Program consists of a one year Master's
course as well as a four year Ph.D. program. Interested
students may apply to either program. Both programs have
an economics and an econometrics orientation.

The Master's program encompasses the final (i.e. fourth)
year of the first tier of the academic education system in The
Netherlands. Courses are taught by leading economists and
econometricians (including CentER's research professors)
and they provide a solid basis for future research in these
areas. The Master's courses enable the student to meet the
core requirements of the Ph.D. program in microecono-
mics, macroeconomics and econometrics.

Students with an educational background equivalent to
three years of undergraduate study in economics, econo-
metrics or related disciplines are invited to apply to the
Master's program. Students who successfully complete the
Master's program as part of the first tier receive a Dutch
'Drs.' degree. On the degree their completion of the CentER
Master's program will be recorded. The Master's program
can also be followed by students from outside the Dutch
university system. The deadline for application to the

Master's program is June 1st, 1993. Courses begin in September
1993 and a 'refresher' course in mathematics will be offered in
August 1993.

The Ph.D. (AIO) program takes four years. Students are trained
in advanced topics in economics and econometrics. Ph.D. stu-
dents participate in the courses offered by the Netherlands
Graduate School of Economics (NAKE) or other Ph.D. networks.
Furthermore, students attend the regular seminars offered by
CentER and they may also participate in the courses that are
given by foreign visitors to CentER.

Students with a Master's or equivalent degree in economics,
econometrics or related disciplines are invited to apply to the
Ph.D. program. There is no formal deadline for applications,
though for some students it may be advisable to begin in
September.

The Graduate School offers high quality courses, excellent
research and computing facilities, and has funds for travel.
CentER participates in an international Ph.D. exchange pro-
gram, the European Network for Training in Economic Re-
search.

Salary:

Ph.D. students are employed by the University as a Research
Trainee (AIO). The gross salary ranges from about Dfl. 1962,-/ month in the first year of the Ph.D. study, to about Dfl. 3499,-/ month in the fourth year of the appointment.

Information:

For more information and application forms for the Master's
and Ph.D. programs, please write to: Professor Jeffrey James,
Director of Graduate Studies, CentER, Tilburg University,
P.O. Box 90153, 5000 LE Tilburg, The Netherlands



Van Kuifje tot Maus:

Het vakmanschap van John Prop



Tekening John Prop

Anders dan in stripmekka's als België en Frankrijk heeft de negende kunst in Nederland nooit vaste voet aan de grond gekregen. Stripbladen voor volwassenen als *Wordt Vervolgd* (werk van o.a. Pratt, Tardi en Boucq) en *Titanic* (Varrenne, Liberatore) gingen na anderhalve maiden trip ten onder. Een vleesgeworden Bommel genaamd Han Peekel stuurde zijn serieus bedoelde tv-programma naar de haaien door plotsklaps van doelgroep te veranderen - of waren die opgeknipte Knabbel en Babbel-filmpjes ook voor mij bestemd? Desondanks kunnen stripteke-naars soms rekenen op een breed publiek. Vooral wanneer de pop-art weer toe is aan een herwaardering, zoals thans het geval. Zie de Venlose tentoonstelling van vorig jaar, de wildgroei aan winkeltjes gespecialiseerd in onzin voor op de schouw en het succes van Koons en Leibovitz, beiden op hun eigen manier schatplichtig aan voormannen als Warhol en Liechtenstein. Met name Liechtensteins tot absurde proporties opgeblazen striptekeningen maakten de kunstwereld erop attent dat er - behalve de pop-art- nog een wereld bestaat letterlijk larger than life, namelijk die van het beeldverhaal. Met de aandacht voor een uitvergroot blik Campbell's Soup wordt sindsdien regelmatig de stripkunst herontdekt. In dit kader kan de tentoonstelling van tekenaar/vormgever John Prop in café De Percée worden gezien - hoewel het niet is uitgesloten dat de kroegeigenaar eenvoudig Props neef is. Dit kader is interessant, omdat Props werk tussen dat van andere striptekenaars niet veel opzien zou baren. Zijn stijl leunt gedeeltelijk op de aangename houterigheid die sinds Hergé als Klare Lijn te boek staat. Evenmin onopgemerkt aan Prop voorbij gegaan zijn Hergé's talrijke epigonen en opvolgers, waarvan met name Niels Bongers (o.a. U-blad) zowaar een artistiek broertje blijkt. Prop beheerst echter ook de zwierigheid van een Willem Vleeschouwer, wiens tekeningen opvallen door een breekbare lijnvoering die tegelijk dynamisch en bijzonder schóón (zoals in: wast nu nog witter) oogt. In het veelgelezen *Week In Week*

Uit en sporadisch ook in dit blad zijn daar voorbeeldjes van te zien. Nochtans kan Prop niet worden uitgeroepen tot voor-man van zoiets als de Klare Zwierigheid, omdat zijn tekeningen (nog) niet meer opleveren dan de som van zijn invloeden. Wellicht niet verwonderlijk: het is denkbaar dat vormgevers regelmatig te horen krijgen "doe maar zoiets als Kuifje" of "Klepzeiker maar dan niet zo vies". Een eigen stijl moet dan even in de koelkast. Dat Props in vrije tijd vervaardigde schetsen - want die zijn te zien in De Perceé - niet wezenlijk van zijn ander werk verschillen, kan erop duiden dat een eigen stijl ook te lang in de koelkast kan liggen. Om een andere reden is de tentoonstelling in De Perceé wél de moeite waard, namelijk voorzover ze enig inzicht in de man achter Buro Indruk geeft - het bedrijf waarvoor Prop werkzaam is. De man blijkt normaal, dat wil zeggen: geen perfide kliederwerk, spaced out-theorietjes of andersoortige oprispingen die het daglicht van de gemiddelde burgerman slecht verdragen. De reclameslogan 'Zo'n kind gun je toch een

Fanta' inspireerde Prop bijvoorbeeld tot een tekening van een zeurend kind dat een flesje frisdrank naar z'n kop krijgt gegooit. Props vakanties in Mexico en Marokko resulteerden in korte strips over twee muisjes, alter ego's van de kunstenaar en zijn vriendin. Hun belangstelling geldt vooral buitenlandse pendanten van de Jordaan, tulpen en windmolens. Het hele idee lijkt overigens ontleend aan Art Spiegelman's 'Maus', een tweedelig meesterwerk over de familiegeschiedenis van de auteur, die zichzelf en zijn naasten eveneens afbeeldt als muizen. Kort en goed: een degelijke tentoonstelling van wat ongetwijfeld een aimabel professional moet zijn, zonder het vuur van en vooral met dank aan zijn baanbrekende voorbeelden.

Eugène Baak

Tekeningen van John Prop. Tot half april te zien in café De Perceé, Wijcker Brugstraat 42.

Werk van Petrie Klinckhamers in galerie Wolfs

Haiku's in kleur

"O, oude vijver!
Een kikvors springt van de kant,
geluid van water."

Deze haiku (Japanse versvorm) zegt met weinig woorden heel veel. Je moet dan wel weten dat de vijver het symbool is van oorsprong en onaantastbaarheid. Een nietig wezentje, de kikker, verstoort heel even de rust. Maar dat is slechts tijdelijk. Het in beroering gebrachte water zal spoedig weer stil staan en de eeuwenoude rust zal weerkeren. Alsof er niets gebeurd is. En eigenlijk is er ook niets gebeurd, want de situatie is dezelfde als voorheen. De cirkel is rond. Een nieuwe cirkel kan beginnen.

Petrie Klinckhamers schildert haiku's: grote en kleine werken op papier vol symboliek. Zijn werk roept een meditatieve, mystieke sfeer op. Dat komt voornamelijk door zijn palet. Veel aardetinten, bruin, rood, oker en paars, met slechts hier en daar een zweempje heldere kleur. Het materiaal waar hij op schildert is oosters: Japans rijstpapier dat hij vaak op linnen lijmt. Het werk is vrij sober met grote, duidelijke vormen. De kleur moet de vorm versterken. Veel zeggen met weinig dingen dus. De vormen of symbolen staan vaak voor abstracte begrippen, zoals tijd,

groei, oorsprong, continuïteit, evenwicht, intimiteit, twijfel. Zware, serieuze begrippen waar je als mens mee te maken hebt. De een wat meer dan de ander, de een wat bewuster dan de ander. Bij Klinckhamers gebeurt dat héél bewust, hij schildert erover.

In een groot werk 'Tijdsbeeld' wordt het vlak centraal gedomineerd door een diafragma dat een beetje openstaat. Erachter is een donker, zwart gat zichtbaar. De rand aan de buitenkant heeft voelsprieten die als antennes de ruimte aftasten en signalen kunnen ontvangen. De tastelementen eindigen in de vorm van een dobber. Een dobber kan willoos meedrijven op de lichte golven van het wateroppervlak, maar is tegelijkertijd ijzersterk in het zoeken en vinden van zijn evenwicht. Als de dobber onder water schiet en uit het zicht verdwijnt, is er iets aan de hand. Het evenwicht is verstoord, maar niet voor lang. De dobber zal spoedig weer te zien zijn, en dan is het alsof er niets gebeurd is. De kompasnaald verschijnt ook vaak in beeld. Met haar schichtige, zenuwachtige bewegingen is ze steeds op zoek en tast ze af.

De figuratieve en abstracte vormen in het werk gaan goed samen. De mensfiguren zoeken ook steeds naar hun balans en evenwicht. Icarus keert als thema regelma-

tig terug. Mensen willen veel, te veel, en gaan daarbij soms te ver. Ze worden slachtoffers van hun eigen hoogmoed. Net als in de toren van Babel. De mens neemt geen genoegen met wat hij heeft, hij wil steeds meer. De toren kan echter eveneens fungeren als een verbinding tussen twee werelden: boven en onder, licht en donker, buiten en binnen, mannelijk en vrouwelijk. Er zijn steeds andere associaties te vinden bij alle vormen.

In het laatste werk is meer licht gekomen. De gelen en oranje overheersens hier. Het werk 'Vrijheid' doet bijna Afrikaans aan door kleur en lijnenspel. Rijen huizen achter elkaar als kazernes omranden het schilderij. Door de strakke belijning en de ritmiek lijkt het een bedreigende, benauwende kolonne. Maar vanuit het midden wordt het vlak opengeschoven door golvend water waarop een luchtig bootje dobbert. De zon breekt door. Je kunt weer ademen.

Het werk is zwaar, het is diep, maar het is ook echt. En dan moet je stoppen met beschrijven of proberen te duiden. Dan moet je gaan kijken om het werk te zien en te voelen.

De expositie in galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69 in Maastricht loopt nog tot en met 2 mei. Geopend op woensdag en vrijdag van 14 tot 18 uur, donderdag van 18 tot 20 uur, zaterdag van 10 tot 17 uur en zondag van 13 tot 17 uur.

Marianne van der Bolt

Agenda

donderdag 1 april

Smartlappen, *Letters bij de Lunch*, Stadsbibliotheek, 12.30
Tubaconcert, Renato Meli, Conservatorium, 19.30
Heeft U vandaag een cresflex gehad?, lezing, Aula RL, 20.00
La Gota, flamenco dans en muziek, Cuadro Flamenco, Vrijthoftheater, 20.15

vrijdag 2 april

Fluitconcert, Gyeong-Seok Seo, Conservatorium, 19.30
Der Zigeuner Baron, operette, Orpheus, Vrijthoftheater, 20.15
Open Podium, CCV-theater, 20.30
The bright blue gorilla, folksongs, Theatercafé, 23.00

zaterdag 3 april

Russische componisten, LSO, Vrijthoftheater, 20.15
Resurreccion, tango-dans, Lösstheater, 20.30
Barokconcert, Tatsuya Mochizuki, traverso, Lou Zeekaf, Barokhobo, Léon Berben, clavecimbel, Cellebroederskapel, 20.00

zondag 4 april

Reinaert de Vos, jeugdtheater, Opera Skon, Vrijthoftheater, 14.30
Mijn naam is Richard..., jongeren-theater, 't Monument, CCV-theater, 15.00
Zelenka/Bach, passieconcert, Camera Musica Mosana, Matthiaskerk, 16.00

maandag 5 april

Blokfluitconcert, Lóngst & Johanssen, Waalse kerk, 18.00
Het verdeelde lichaam, lezing, Oud-Gouvernement, 20.00
All for Love, toneel, Blauwe Maandag Cie., Vrijthoftheater, 20.15
De klassiekers, reading toneeltekst, Kruis van Bourgondië, 20.30

dinsdag 6 april

Vioolconcert, Beate Fiebig, Conservatorium, 18.30
Opstanding als actueel gebeuren, lezing, City Centrum, 20.00
Zwarte gaten, lezing, Nieuwenhofzaal, 20.00
All for Love, toneel, Blauwe Maandag Cie., Vrijthoftheater, 20.15

woensdag 7 april

Lunchconcert, Geller en Notten (cello en piano), Conservatorium, 12.30
Lunchconcert, Celis en Gehlen (piano en viool), Redoute, 12.30
Kaatje is verdronken, muziektheater, Mexicaanse Hond, Vrijthoftheater, 20.15
Theatersport, Alles is Drama, CCV-theater, 20.15

Exposities

Theo van den Boogaard, taal en teken, tekeningen, Gemeentemuseum Roermond, Andersonweg 4, 6 maart t/m 12 april, di t/m vr 11-16, za, zo en 12 april 14-17.

Aanloop 1, René Daniëls (schilderijen, werken op papier), Romeinse sculptuur uit Zuid-Limburg, Aldo Rossi (tekeningen nieuwbouw, grafisch werk), Bonnefantenmuseum, 23 jan. t/m 18 april, di t/m vr 10-17, za en zo 11-17

Rens Brouns, dagboektekeningen Haïti 1990-1992, Galerie Fab, Brusselsestraat 80, 7 maart t/m 12 april, do 16-20, vr t/m zo 13-17

Herma van den Heuvel, beelden en schilderijen, Schuurwirth & van Noorden, Rechstraat 64, 6 maart t/m 4 april, do t/m za 14-18

Angele van den Thillart, schilderijen, De Keerder Kunstkamer, 14 maart t/m 11 april, do t/m zo 13.00-17.30

Jan Aussems, schilderijen en **Bernadette Dekker**, keramiek, Artisart, Grote Gracht 43, 20 maart t/m 17 april, di t/m za 13.30-17.30

Expositie Armistice (wapenstilstand), **Robert Garcet**, schilderijen, **Alex Magrini**, sculpturen, Simera/Signe Galleries, Bogaardenstraat 40B, 27 maart t/m 1 mei, wo t/m za 13.30-17.30
Arti Tufting, vloer en wandkleed ontworpen door kunstenaars, Galerie Amarna, Rechstraat 84, 27 maart t/m 1 mei, di, wo 11.00-18.00, do 11.00-21.00, za, 11.00-17.00

Petrie Klinckhamers, schilderijen, Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69, 28 maart t/m 2 mei, wo 14-18, do 18-20, vr 14-18, za 10-17, zo 13-17

Hans van der Lek, schilderijen en tekeningen, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, 21 maart t/m 19 april, vr t/m ma 13.00-17.30

Hanny Reneman, **Henk Speth**, **Marcel Willems**, schilderijen, **Thea Houben**, brons plastieken, Galerie Tracé, Alexander Battalaan 31, 3 april t/m 22 mei, do 14-20, vr en za 12-17
Recollections, terugblik op de voorbije drie jaren, Galerie In Situ/Ardi Poels, Aylvalaan 10, 3 t/m 30 april, wo t/m za 14-18.

Film

Speelweek 1 april t/m 7 april

Filmbuis Lumière, Bogaardenstraat 40b

Tous les matins du monde, 20.00

Straight no chaser, 20.30

Il ladro di bambini, 22.00

Raise the red lantern, do, vr en za 23.00

Cinema Palace, Wyckerbrugstraat

De zevende hemel, dag. 18.30, 21.15 za, zo, wo ook 14.30
De kleine blonde dood, dag. 19.00, 21.30, za, zo, wo ook 14.30

Jungle book, za, zo, wo 14.30

Dracula, dag. 18.00

A few good men, dag. 20.45

Mabi, Kleine Gracht 24A

The distinguished gentleman, dag., 21.15, za, zo, wo 14.30, do t/m zo ook 18.30

Scent of a woman, dag. 20.15, za, zo, wo 14.15

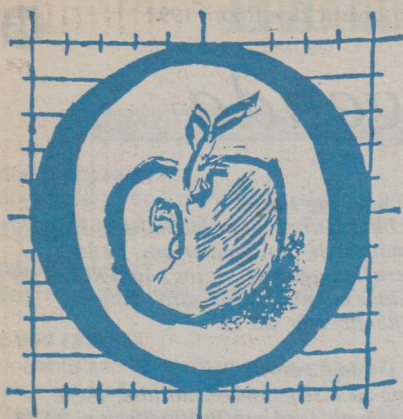
Daens, dag., 21.15, za, zo, wo 14.30, do t/m zo ook 18.15

Jungle book, za, zo 14.15, 16.00, wo 14.30

Unforgiven, dag. 21.15, do t/m zo 18.15

Cine "K", St. Bernardusstraat 13

"Twin Peaks" Fire walk with me, 21.00



Mannenkamp

Een collega van me reisde af naar een Oost-Europees land om daar belangwekkende mededelingen te doen over de nationale economie of zo iets.

Toen hij eenmaal terug was keek hij nog steeds wat verwilderd uit zijn ogen. Desgevraagd ontkennde hij dat de politieke of economische situatie in dat land de reden voor zijn onrust was: "Ik kon in dat sjieke hotel slechts met de allergrootste moeite de hoeren van mijn lijf houden!"

Aha! Daar heeft men het nu eindelijk. Een man die zich kan voorstellen hoe het is om als alleenige lange blonde vrouw op een Grieks strand belaagd te worden door hitstige kereltjes. Ik heb onmiddellijk een brief gestuurd aan de Rose Draad - de belangenvereniging van prostituees - dat ze voort moet gaan met haar prachtige werk op het terrein van de emancipatie. Het streven moet zijn om iedere man bij voortduring te belagen met nymphomane avances; dat zal ze leren!

Ik weet natuurlijk wat U, lezertjes, wel weer zult denken: wat is die Eva toch een ongebreidelde mannenbaatster!

Ach welnee, integendeel. Ik ben er juist voor dat mannen precies dezelfde ervaringen ondergaan als vrouwen, en vice versa. Nog afgezien van biologische randvoorwaarden die ik niet kan veranderen (iedere dag scheren, iedere maand ongesteld) zouden vrouwen aan de dienstplicht onderworpen moeten worden, waar tegenover zou moeten staan dat mannen 'omdat ze maar een jongen zijn' niet veel meer opleiding mogen ontvangen dan lager huisboud-onderwijs, zelfs als ze veel meer in hun mars hebben.

Ik zou zelfs voor een soort systeem zijn dat tijdens de Chinese Culturele revolutie nogal opgeld deed (studenten aan de spade of bonderdtwintig kilometer spoorlijn aanleggen): iedere hoogleraar (per slot van rekening ook aan onze RL voornamelijk een mannenberoep) in kampen waar gedurende drie maanden poepluters verschoond, demente bejaarden verzorgd, piepers gejaat, en iedere dag twee hectare gestofzuigd dient te worden. Leden van faculteiten (al helemaal een andro-elitair zootje) moeten zes maanden, met daarbij als extra taakje dat ze iedere dag twintig kilometer moeten zeulen met karbiezen afgeladen met blikken kobyvoeding, een mud aardappelen, drie voordeelpakken met ieder 12 rollen WC-papier en kratjes bier voor de kampleiding. U zult wel weer zuchten dat ik doorsla. O nee! Lazen we niet onlangs in de krant dat vooraanstaande politici werkkampen voor kwaadaardige jongeren wensen, en dat politiechefs geseligen voor delinquenten voorstellen?

Welaan dan, de tijd is er rijp voor: het mij betreft wordt het eerste mannenkamp nog morgen geopend.

Eva



Prins Claus in de Tongersestraat

"Straatlantaarns!", jubelt Rika. "Echte dames", glundert Janss. "Minder paters", concluderen de dames Bruls. "Meer kots", moppert Jules Zeguers. En Tiny Vrijens? Tiny 'de gezet van de Tongersestroaf' ziet de RL met lede ogen oprukken: "Nog even en ze hebben de hele straat in hun bezit, van het plein tot aan de Kakeberg. Misschien kan ik er dan kantinejuffrouw worden."

BERICHT UIT MAASTRICHT

De universiteit heeft de Tongersestraat veroverd. Het begon met de bezetting van het Jezuïetenklooster op nr. 53, en daarna vielen nog vijf grotere en kleinere gebouwen tussen het klooster en het Oud Gouvernement voor de wetenschap. Alleen maar kantoren, antiekwinkels en eetcafés, dat bedoelt Tiny met de ondergang van een straat. Dan volgt de onvermijdelijke opsomming van vroeger-had-je-hier: twee slagers, twee bakkers, een radiozaak, twee groentezaken, kruideniers, aannemers, hospitaals, stomerijen, kantoorboekhandels, loodgieters, electriciens, meubel-schoenkleer - hoeden - en wie weet wat voor makers nog meer. De hele Gouden Gids, die vond je in de Tongersestraat.

Tiny Vrijens-Servais (65, waarvan 65 in de straat) roept zichzelf tot de orde. Haar sigarenwinkeltje zou zonder universiteit niet zijn wat het nu is: "De Jezuïeten kochten hun sigaren bij de groot-handel". Ook frituur Rika vaart wel bij de wetenschap (Jezuïeten eten geen friet), net als fietsenmaker Janss (Jezuïeten rijden geen fiets) en 'De Tribunal'. Het café waar de professor die zijn baret nooit afzet en de geleerde die zijn luxe fauteuils iedere middag even verruult voor de harde stoelen van deze gelagkamer, zich met schouderklopjes laten verwennen door eigenaar Lou Graus en zijn broodjes gehakt. De sigarenzaak (33) van Tiny Vrijens-Servais is de enige overgebleven buurtwinkel. Drie bij drie met daarachter een woonkamer. Het is ook een beetje haar eigen schuld, dat van het verdwijnen van de winkels: "Ik heb moeilijke voeten, dus ga ik iedere zaterdag met de auto boodschappen doen bij de supermarkt", vertelt ze terwijl de winkelbel klingelt. Op haar moeilijke voeten sloft ze naar de toonbank en bedient in haar beste Nederlands twee studenten. Mars en kauwgum, dat soort dingen. Maar als Bèr komt, zwijgt ze. Want Bèr is vaste klant, en met vaste klanten spreek je niet. Vaste klanten hebben vaste wensen en die werp je achteloos op de toonbank, zonder iets te vragen. De vaste klant kwakt vervolgens enkele munten in het centenbakje en keert zich, een groet brommend, om. Pas dan komt het gesprek op gang: "Zègk Bèr", opent Tiny drie octaven bestrijkend, "Wat heb ik gehoord. Gaat de RL het kapelletje hiernaast opdoeken?" Bèr weet van niks. Gelukkig maar, zucht Tiny, want dat zou toch wel schandalig zijn.

Jules weet ook van niks. Jules Zeguers (73) hoort al bijna zestig jaar tot het vaste meubilair van het Jezuïetenklooster - nu hoofdgebouw van de universiteit. Hij werkte als timmerman voor de paters, en de RL nam hem over. Na zijn pensionering beloofde hij voor zijn drie eeuwen oude "vriendin" te blijven zorgen, het beeld van de Notre Dame de Foy (goed tegen onvruchtbaarheid) in het kapelletje naast de toegangspoort. Iedere dag komt hij de opgebrande boezies opruimen en sluit hij af. Als er promoties waren, kreeg Jules naderhand de bloemen voor zijn vriendin, maar sinds een hoogleraarvrouw een cursus bloemschikken heeft gevolgd en de aula van een onverwelkbaar droogboeket heeft voorzien, betaalt Jules de bloemen van de opbrengst van het offerblok. Wat er is veranderd in de straat? De mentaliteit, zegt Jules die er zelf 35 jaar woonde: "Hier in de straat woonden vijf ongetrouwde dames. Tienbatsen noemden we die. Die mochten van hun vader niet trouwen, dat vond-ie vies. Maar weet je wat

echt vies is? Al die dronken advocaten die hier in de kapel braken en pissen. Die had je vroeger niet." Recht tegenover de ingang van het voormalige Jezuïetenklooster wonen de gezusters Bruls. Geen vijf, maar vier vrijgezelle zusjes in een kast van een heren-huis. Ze werkten alle vier in het onderwijs en mochten dus ook al niet trouwen. Als een van de dames Bruls de zware deur opent, doet de geur van sudderlapjes om twaalf uur 's middags je met een schok beseffen dat dit leven nog bestaat. Het huis - madonna met kind, perzisch tapijt, veel mooi oud, en vooral die bekende heerlijke geur - schudt de doos met oude herinneringen aan Oma, die ook altijd zo lekker rook, hardhandig leeg. Maar Henriëtte Bruls (77, waarvan 70 in de Tongersestraat) verdedigt de moderne tijd met vuur: "Ach, meneer, die winkels, tja, jammer. Nu taffelen we gewoon een paar honderd meter verder de stad in. Daar kun je ook alles krijgen". En over de RL: "Een goed gevoel, al die wetenschap hier in de straat. De Jezuïeten van hier tegenover en de ambtenaren in het Gouvernement, die waren zo stil. Nu is het echt een Quartier Latin geworden."

Buurman Janss (54) en zijn fietsenzaak (30). Janss constateert verloedering. De kwaliteit van de studentenfiets holt achteruit. Ik krijg een roestig vehikel te zien, waarvan het spatbord los zit. Janss voorziet me van het bijbehorende bloederige verhaal van de studente die, getekend door de meest afgrijpselijke wonden, haar fiets kwam brengen waarvan het spatbord tussen de spaken was geschoten. Maar Janss heeft nog meer verhalen, en binnen drie kwartier zijn alle straatbewoners en winkels en kantoren en universiteitsbobo's gelouterd, beschimpt, gemangeld en bejubeld. Vooral Van den Biggelaar, daar had hij iets mee. "In het begin, toen er nog maar vijftig studenten waren, toen was het gezellig. Dan stond ik buiten en als Biggelaar voorbij kwam riep ik: en jong, hoe gaat het met het schooltje? Goed!, riep Biggelaar dan terug, en met het winkeltje?" De RL werd groter en Janss groeide mee, maar niet helemaal zoals hij had gehoopt. Studenten kopen geen fietsen, maar vragen welk slot beter is, dat van vijf gulden of dat van zeven vijftig. Toch zou Janss ze niet willen missen, zeker niet de meisjes van economie: "Ze zien er ook veel beter uit tegenwoordig. Niet meer die vieze spijkerbroeken."

Bij het weggaan schudt Janss nog een anekdote uit z'n stofjas. Over vroeger, toen de GGD - met ambulances en al - was gevestigd in het pand van architect Coenen, om de hoek in de Bouillonstraat. Dan stonden de moeders met kinderen tot voor zijn winkel in de rij voor een inenting. En Rika verkocht ze onder aan de straat een ijsje. Rika's zaak bestaat al 38 jaar. Bijna 80 en nog altijd iedere avond frieten bakken. Ze loopt moeilijk, hoort slecht en lezen en schrijven heeft ze nooit gekund. Haar schier onverstanebare Nederlands is doorspekt met Duits ("Ach, Claus, dat was vroeger zo'n fröhliche jongen"), Italiaans ("Als ik de familie in Italië bezoek, Mama Mia, dan ben ik na drie dagen terug. Madonna jaja, hier wil ik sterven. Achter de frietenpan") en Limburgs ("Als ik Claus op televisie zie, dan moet ik krietten"). Altijd weer wordt ze uitgenodigd voor openingen, recepties, gala's. Ze weet niet door wie en ze verstaat ook niet wat er gezegd wordt, maar dat is niet belangrijk. Haar frituur hangt vol met foto's van Rika met Paus, Rika met Beatrix, Rika met Lubbers, Rika met Cremers en Rika met Claus. De studenten, dat zijn lieve kinderen, maar Claus is veel liever. Als ze zijn foto pakt, biggelen de tranen haar over de wangen. "Arme man. Maar wat lief van Beatrice dat ze bij hem blijft." Zijn ziekte is het ergste wat haar de laatste jaren is overkomen. Voor de rest is er weinig veranderd, ook niet in de straat, vindt ze. Ja natuurlijk, de lantaarnpalen. Dat is fantastisch dat die er gekomen zijn.

Wim Ortjens

Een goed gevoel, al die wetenschap hier in de straat. De Jezuïeten van hier tegenover en de ambtenaren in het Gouvernement, die waren zo stil. Nu is het echt een Quartier Latin geworden vindt een bewoner van de Tongersestraat (foto Nelis Tutkey)